

TESNİYE

MUSANIN BEŞİNCİ KİTABI

BAP 1

ERDENİN öte taraflarında çölde, Paran ile Tofel, ve Laban, ve Hatserot, ve Di-zahab arasında, Sufun karşısında Arabada* Musanın bütün İsraille söylediği sözler şunlardır. ² Horebden Seir dağı yolu ile Kadeş-barneaya kadar on bir gündür. ³ Ve Heşbonda oturan Amorîler kıralı Sihonu, ve Aştarotta Edreide oturan Başan kıralı Ogu vurduktan sonra, ⁴ vaki oldu ki, kırkıncı yılda, on birinci ayda, ayın birinde Musa İsrail oğullarına onlar için RABBİN kendisine emrettiği bütün şeylere göre söyledi. ⁵ Erdenin ötesinde Moab diyarında, Musa bu şeriatı anlatmağa başlayıp dedi: ⁶ Allahımız RAB Horebde bize söyliyip dedi: Bu dağda oturmanız yeter; ⁷ dönün ve göç edin, ve Amorîlerin dağılığına, ve ona yakın olan Arabada, dağılıkta, ve Şefelada* ve Cenubta,* ve deniz kenarında bütün yerlere, büyük ırmağa, Fırat ırmağına kadar Kenânlılar diyarına, ve Libnana girin. ⁸ İşte, diyarı önünüze koydum; girin, ve RABBİN atalarınıza İbrahime, İshaka, ve Yakuba kendilerine ve kendilerinden sonra onların zürriyetine vermek için and ettiği diyarı kendinize mülk edinin.

* Lût denizi cenubunda ve şimalinde bulunan derin vadi.

* Sahil ovasının şarkında bulunan dağılık yer.

* İbranice *Negeb*. Yahudanın cenup kısmı.

⁹ Ve size o vakit söyliyip dedim: Tek başıma sizin yükünüzü kaldıramam; ¹⁰ Allahınız RAB sizi çoğalttı, ve işte, bugün siz çoklukça göklerin yıldızları gibisiniz. ¹¹ Atalarınızın Allahı RAB, size söylediği gibi, sizi olduğunuzdan bin kat ziyade etsin, ve sizi mubarek kılsın. ¹² Ben zahmetinize, ve yükünüze, ve kavganıza tek başıma nasıl dayanayım? ¹³ Kendinize, sıptlarınıza göre, hikmetli ve anlayışlı, ve tanınmış adamlar alın, ve onları üzerinize baş olarak koyacağım. ¹⁴ Ve bana cevap verip dediniz: Dediğin şeyi yapmak iyidir. ¹⁵ Ve sıptlarınızın başlarını, hikmetli ve tanınmış adamları aldım, ve onları üzerinize başlar, binbaşılar, ve yüzbaşılar, ve ellibaşılar, ve onbaşılar, ve sıptlarınıza göre memurlar ettim. ¹⁶ Ve o vakit hâkimlerinize emredip dedim: Kardeşleriniz arasındaki davaları dinleyin, ve bir adamla kardeşi, ve yanında olan misafir arasında hak ile hükmedin. ¹⁷ Hükümde şahıslara itibar etmiyeceksiniz; küçüğü de büyüğü gibi dinliyeceksiniz; insan yüzünden yılmıyacaksınız; çünkü hüküm Allahındır; ve sizin için güç olan işi bana getireceksiniz, ve ben onu dinliyeceğim. ¹⁸ Ve yapacağınız şeylerin hepsini o vakit size emrettim.

¹⁹ Ve Horebden göç ettik, ve Allahımız RABBİN bize emrettiği gibi, Amorîler dağılığı yolundan, gördüğünüz o büyük ve korkunç çölün hepsini yürüdük; ve Kadeş-barneaya geldik. ²⁰ Ve size dedim: Allahımız RABBİN bize verdiği Amorîlerin dağılığına geldiniz. ²¹ İşte, Allahın RAB diyarı senin önüne koydu; çık, atalarının Allahı RABBİN sana söylediği gibi kendine mülk edin; korkma, ve yılma. ²² Ve siz, hepiniz yanıma gelip dediniz: Önümüzden adamlar gönderelim, ve bizim için diyarı çaşıtlasınlar, ve çıkacağımız yol hakkında, ve varacağımız şehirler hakkında bize haber getirsinler. ²³ Ve bu söz bana iyi göründü; ve her sıpt için bir adam olarak sizden on iki adam aldım; ²⁴ ve dönüp dağılığa çıktılar, ve Eşkol vadisine geldiler, ve onu çaşıtladılar. ²⁵ Ve diyarın meyvasından ellerine alıp bize indirdiler, ve bize haber getirip dediler: Allahımız RABBİN bize vermekte olduğu diyar iyidir.

²⁶ Ve çıkmak istemediniz, ve Allahınız RABBİN emrine isyan ettiniz; ²⁷ ve çadırlarınızda söylenip dediniz: RAB bizden nefret ettiği için, bizi helâk etsinler diye Amorîlerin eline vermek üzere bizi Mısır diyarından çıkardı. ²⁸ Biz nereye çıkıyoruz? kardeşlerimiz: Kavm

bizden daha büyük ve daha uzun boyludur, şehirler büyüktür ve göke kadar duvarlıdır; ve hem Anak oğullarını da orada gördük, diyerek yüreğimizi erittiler. ²⁹ Ve size dedim: Yılmayın, ve onlardan korkmayın. ³⁰ Önünüzden giden Allahınız RAB Mısırdaki ve çölde gözünüz önünde yapmış olduğu bütün şeylere göre, sizin için kendisi cenk edecektir; ³¹ o çöldeki bu yere gelinceye kadar bütün yürüdüğünüz yolda, Allahın RAB, bir adam oğlunu taşıdığı gibi, seni taşıdığını gördün. ³² Fakat, çadırlarınızı kurmak üzere size yer aramak, yürüyeceğiniz yolu size göstermek için geceleyin ateşte, ve gündüz bulutta, ³³ önünüzden yolda giden Allahınız RABBE bu işte inanmadınız.

³⁴ Ve RAB sözlerinizin sesini işitip öfkeleni, ve and edip dedi: ³⁵ Gerçek, atalarınıza vermeği and ettiğim iyi memleketi, bu kötü neslin bu adamlarından, Yefunne oğlu Kalebden başka, hiç biri görmeyecektir; ³⁶ ancak o görecektir; ve ayak bastığı diyarı ona ve oğullarına vereceğim, çünkü tamamen RABBİN ardınca yürüdü. ³⁷ Sizin yüzünüzden RAB bana da öfkelenip dedi: Sen de oraya girmeyeceksin; ³⁸ senin önünde duran Nun oğlu Yeşu oraya girecek; ona kuvvet ver; çünkü diyarı İsrail'e miras olarak o bölücektir. ³⁹ Ve ganimet olacak dediğiniz çocuklarınız, ve bugün iyiyi ve kötüyü bilmiyen oğullarınız, oraya girecekler, ve onu onlara vereceğim, ve onu onlar mülk edinecekler. ⁴⁰ Fakat siz dönün, ve Kızıl Deniz yolundan çöle göç edin.

⁴¹ Ve cevap verip bana dediniz: RABBE karşı suç ettik; Allahımız RABBİN bize emrettiği her şeye göre biz çıkacağız, ve cenk edeceğiz. Ve her biriniz cenk silâhlarınızı kuşandınız, ve dağılığa çıkmakta hafiflik ettiniz. ⁴² Ve RAB bana dedi: Onlara de: Çıkmayın, ve cenketmeyin; çünkü ben aranızda değilim; düşmanlarınızın önünde vurulmuşsunuz. ⁴³ Ve size söyledim, siz de dinlemediniz; ve RABBİN emrine isyan edip küstahlık ettiniz, ve dağılığa çıktınız. ⁴⁴ Ve dağılıkta oturan Amorîler karşınıza çıktılar, ve arıların yaptığı gibi sizi kovaladılar, ve Seirde Hormaya kadar sizi vurdular. ⁴⁵ Ve döndünüz, ve RABBİN önünde ağladınız; ve RAB sesinizi dinlemedi, ve size kulak vermedi. ⁴⁶ Ve Kadeşte oturduğunuz günlerce orada çok günler oturdunuz.

BAP 2

VE döndük, ve RABBİN bana emrettiği gibi Kızıl Deniz yolundan çöle göç ettik; ve çok günler Seir dağılığı etrafını dolaştık. ² Ve RAB bana söyleyip dedi: ³ Bu dağılığın etrafını dolaşmanız yeter; şimale dönün. ⁴ Ve kavma emredip de: Seirde oturan kardeşleriniz Esav oğullarının sınırını geçeceksiniz; ve sizden korkacaklar. Fakat kendinizi çok sakının; ⁵ onlarla çekişmeyin; çünkü onların diyarından size ayak tabanı basacak kadar bile vermiyeceğim; çünkü Seir dağılığını mülk olarak Esava verdim. ⁶ Onlardan para ile yiyecek satın alacak, ve yiyeceksiniz; ve suyu da onlardan para ile satın alacak, ve içeceksiniz. ⁷ Çünkü Allahın RAB, seni elinin her işinde mubarek kıldı; senin bu büyük çölde yürüdüğünü biliyordu; kırk yıldır Allahın RAB seninle idi; bir şeye muhtaç olmadın. ⁸ Ve Araba yolundan, Elat ve Etsyon-geberden, Seirde oturan kardeşlerimiz Esav oğullarının yanından geçtik.

Ve döndük, ve Moab çölü yolundan geçtik. ⁹ Ve RAB bana dedi: Moabı sıkıştırma, ve onlarla cenge girişme; çünkü sana mülk olarak onun diyarından vermiyeceğim; çünkü Ar memleketini Lût oğullarına mülk olarak verdim. ¹⁰ (Evelce Emler, Anaklar gibi uzun boylu, büyük ve sayıda çok bir kavm, orada oturuyordu; ¹¹ bunlar da Anaklar gibi Refalar sayılırlar; fakat Moabîler bunlara Emler derler. ¹² Ve evelce Seirde Horîler otururlardı, fakat Esav oğulları onları kovdular; ve İsrailin, RABBİN kendilerine verdiği mülkü olan diyara yaptığı gibi, onları önlerinde helâk edip yerlerine oturdular.) ¹³ Şimdi kalkın, ve Zered vadisinden geçin. Ve Zered vadisinden geçtik. ¹⁴ Ve RABBİN onlara and ettiği gibi, o neslin cenk adamlarının hepsi ordugâh arasından bitinciye kadar, Kadeş-

barneadan Zered vadisinden geçinciye kadar yürüdüğümüz günler, otuz sekiz yıldır. ¹⁵ Ve onları ordugâhın arasından helâk etmek için, onlar bitinciye kadar RABBİN eli de onlara karşı idi.

¹⁶ Ve vaki oldu ki, kavmin arasından bütün cenk adamları ölüp bittikleri zaman, ¹⁷ RAB bana söyleyip dedi: ¹⁸ Sen bugün Moab sınırı olan Ardan geçeceksin; ¹⁹ ve Ammon oğullarının karşısına yaklaştığın zaman onları sıkıştırma, ve onlarla çekişme; çünkü sana mülk olarak Ammon oğullarının diyarından vermiyeceğim; çünkü mülk olarak onu Lût oğullarına verdim. ²⁰ (O da Refalar diyarı sayılır; evelce orada Refalar otururlardı; ve Ammonîler onlara Zamzumlar derler, ²¹ Anaklar gibi uzun boylu, büyük ve sayıda çok bir kavmdı; ve onların önünde RAB onları helâk etti; ve onları kovup yerlerine oturdular; ²² nasıl ki önlerinde Horîleri helâk ettiği zaman Seirde oturan Esav oğullarına yapmıştı; ve bunlar onları kovdular, ve bugüne kadar onların yerine oturdular. ²³ Ve Kaftordan çıkan Kaftorîler, Gazaya kadar köylerde oturan Avları helâk ettiler, ve yerlerine oturdular.) ²⁴ Kalkın, göç edin, ve Arnon vadisinden geçin; bak, Heşbon kiralı Amorî Sihonu ve onun memleketini senin eline verdim; mülk olarak onu almağa başla, ve onunla cenge giriş. ²⁵ Bütün göklerin altında olan kavmlar üzerine, bugün senin dehşetini ve korkunu koymağa başlayacağım, onlar senin haberini işitecekler, ve senin yüzünden titreyip kıvranacaklar. ²⁶ Ve Kedemot çölünden, Heşbon kiralı Sihona selâmet sözlerle ulaklar gönderip dedim: ²⁷ Senin diyarından geçeyim; caddeden yürüyüp sağa sola sapmıyacağım. ²⁸ Bana para ile yiyecek satacaksın, ve yiyeceğim; ve bana para ile su vereceksin, ve içeceğim; ²⁹ Seirde oturan Esav oğullarının, ve Arda oturan Moabîlerin hakkımda yaptıkları gibi yap; ancak Erdenden Allahımız RABBİN bize verdiği diyara geçinciye kadar yürüyerek geçeyim. ³⁰ Fakat Heşbon kiralı Sihon bizi memleketinden geçirmek istemedi; çünkü bugün olduğu gibi onu senin eline versin diye Allahın RAB onun ruhunu sertleştirdi, ve onun yüreğini katılaştırdı. ³¹ Ve RAB bana dedi: Bak, Sihonu ve onun memleketini senin önünde vermeğe başladım; onu mülk olarak almağa başla, ta ki, onun memleketini miras olarak alasın. ³² Ve Sihon, kendisi ve bütün kavmı Yahatsta cenk için karşımıza çıktı. ³³ Ve Allahımız RAB önümüzde onu ele verdi; ve onu, ve oğullarını, ve bütün kavmını vurduk. ³⁴ O vakit onun bütün şehirlerini aldık, ve her şehri erkekler, ve kadınlar, ve çocuklarla beraber tamamen yok ettik; artakalan kimse bırakmadık; ³⁵ kendimiz için ancak hayvanları ve aldığımız şehirlerin malını çapul ettik. ³⁶ Arnon vadisi kenarında olan Aroerden, ve vadide olan şehirden Gileada kadar bizden üstün bir şehir yoktu; Allahımız RAB önümüzde hepsini ele verdi; ³⁷ ancak Ammon oğullarının memleketine, bütün Yabbok ırmağı kenarına, ve dağlık şehirlerine, Allahımız RABBİN yasak ettiği hiç bir yere yaklaşmadın.

BAP 3

VE döndük, ve Başan yolundan yukarı çıktık, ve Başan kiralı Og, kendisi ve bütün kavmı, Edreide cenk için karşımıza çıktı. ² Ve RAB bana dedi: Ondandır korkma; çünkü onu ve bütün kavmını, ve memleketini senin eline verdim; ve Heşbondada oturan Amorîler kiralı Sihona yaptığın gibi ona yapacaksın. ³ Ve Allahımız RAB Başan kiralı Ogu da, bütün kavmını da elimize verdi; ve kimsesi kalmayınca kadar onu vurduk. ⁴ O vakit onun bütün şehirlerini, altmış şehri, bütün Argob havalisini, Başanda Ogun ülkesini aldık; onlardan almadığımız bir şehir kalmadı. ⁵ Bir çok duvarsız kasabalardan başka bütün bu şehirler, yüksek duvarlar, kapılar, ve sürgülerle istihkâmlı idiler. ⁶ Ve Heşbon kiralı Sihona yaptığımız gibi, her şehri erkekler, kadınlar, ve çocuklarla beraber yok ederek onları tamamen harap ettik. ⁷ Fakat kendimiz için bütün hayvanları, ve şehirlerin malını çapul ettik. ⁸ Ve o vakit Erdenin ötesinde olan Amorîlerin iki kiralı elinden, Arnon

vadisinden Hermon dağına kadar memleketi aldık⁹ (Saydalılar Hermona Sirion derler, ve Amoriler ona Senir derler);¹⁰ ovanın bütün şehirlerini, ve bütün Gileadi, ve Başanda Ogun ülkesinin şehirleri olan Salekaya ve Edreiye kadar bütün Başanı da aldık.¹¹ (Çünkü Refalardan artakalan ancak Başan kırıralı Og vardı; işte, onun yatağı demir yataktı; o Ammon oğullarının Rabba şehrinde değil midir? İnsan arşınına göre uzunluğu dokuz arşın,* ve eni dört arşın idi.)

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

¹² Ve o diyarı mülk olarak o vakit aldık; Arnon vadisinin yanında olan Aroerden itibaren memleketi ve Gilead dağılığının yarısını şehirlerle beraber Rubenilere ve Gadilere verdim;¹³ ve Gileaddan artakalanı, ve Ogun ülkesi olan bütün Başanı, bütün Argob ülkesini Manassenin yarım sıptına verdim; (ona Refalar diyarı denilir.¹⁴ Manasse oğlu Yair, Geşuriler ve Maakatiler sınırına kadar bütün Argob ülkesini aldı ve onlara, Başana, kendi adına göre Havvot-yair adını koydu, bugüne kadar böyle denilir.)¹⁵ Ve Gileadi Makire verdim.¹⁶ Ve Rubenilerle Gadilere vadinin ortasını sınır olmak üzere Arnon vadisine kadar, ve Ammon oğullarının sınırı olan Yabbok ırmağına kadar Gileaddan;¹⁷ ve Erden sınır olmak üzere Kinneretten Araba denizine, Tuz Denizine, şark tarafta Pisga yamaçları altına kadar Arabayı da verdim.

¹⁸ Ve o vakitler size emredip dedim: Allahınız RAB bu diyarı mülk edinmek üzere size verdi; siz bütün yiğitler, silâhlı olarak kardeşleriniz İsrail oğullarının önünden geçeceksiniz.¹⁹ Ancak, RAB size verdiği gibi kardeşlerinize rahat verinciye kadar, ve Allahınız RABBİN onlara Erden ötesinde verdiği diyarı onlar da mülk olarak alıncıya kadar, kadınlarınız, ve çocuklarınız, ve hayvanlarınız (bilirim ki çok hayvanlarınız vardır),²⁰ size verdiğim şehirlerde kalacaklar; o zaman her biriniz size verdiğim mülküne dönecektir.²¹ Ve o vakitler Yeşua emredip dedim: Allahınız RABBİN bu iki kırالا yaptığı bütün şeyleri gözlerin gördü; geçmekte olduğun bütün ülkelere RAB öyle yapacaktır.²² Onlardan korkmayacaksınız; çünkü Allahınız RAB, sizin için cenk eden odur.

²³ Ve o vakit RABBE yalvarıp dedim:²⁴ Ya Rab Yehova, senin büyüklüğünü, ve kudretli elini kendi kuluna göstermeğe başladın; çünkü göklerde ve yerde senin işlerin ve ceberrutun gibi yapabilecek hangi ilâh vardır?²⁵ Niyaz ederim, geçeyim, ve Erdenin öte tarafında olan iyi memleketi, o iyi dağılığı ve Libnanı göreyim.²⁶ Fakat RAB sizin yüzünüzden bana gazaplanmıştı, ve beni dinlemedi; ve RAB bana dedi: Yeter; artık bu şey hakkında bir daha bana söyleme.²⁷ Pisga tepesine çık, ve gözlerini garba, şimale, cenuba, ve şarka kaldır, ve gözlerinle gör; çünkü bu Erdeni geçmiyeceksin.²⁸ Ve Yeşua emir ver, ona cesaret ver, ve onu kuvvetlendir; çünkü bu kavmin önünde geçecek, ve göreceğin diyarı miras olarak onlara bölecek olan odur.²⁹ Ve Beyt-peor karşıdaki derede oturduk.

BAP 4

VE şimdi, ey İsrail, sana öğretmekte olduğum kanunları ve hükümleri yapmak için dinle; ta ki, yaşıyasınız, içeri giresiniz, ve atalarınızın Allahı RABBİN size vereceği diyarı mülk edinesiniz.² Size emretmekte olduğum söze bir şey katmayacaksınız, ve ondan eksiltmiyeceksiniz, ta ki, Allahınız RABBİN, size emretmekte olduğum emirlerini tutasınız.³ Baal-peordan dolayı RABBİN yaptığı şeyi gözleriniz gördü; çünkü Baal-peorun ardınca yürümüş olan bütün adamları Allahın RAB senin arandan helâk etti.⁴ Fakat siz, Allahınız RABBE bağlananlar, hepiniz bugün sağsınız.⁵ Bak, Allahım RABBİN bana emrettiği gibi size kanunlar ve hükümler öğrettim, ta ki, mülk edinmek için girmekte olduğunuz memlekette öylece yapasınız.⁶ Ve onları tutun ve yapın; çünkü kavmların gözünde o sizin hikmetiniz ve anlayışınızdır; onlar bütün bu kanunları işitecekler, ve:

Gerçek bu büyük millet hikmetli ve anlayışlı bir kavmdır, diyecekler. ⁷ Çünkü, kendisini her çağırdığımız zaman Allahımız RAB bize yakın olduğu gibi, kendisine böyle yakın Allahı olan hangi büyük millet vardır? ⁸ Ve bugün önünüze koymakta olduğum bütün bu şeriat gibi o kadar âdil kanunları ve hükümleri olan hangi büyük millet vardır?

⁹ Ancak, gözlerinin gördüğü şeyleri unutmayasın, ve ömrünün bütün günlerince yüreğinden ayrılmasınlar diye kendini sakın, ve canını iyice koru; ve onları kendi oğullarına, ve oğullarının oğullarına bildir; ¹⁰ Horebde Allahın RABBİN önünde durduğun gün, ve RABBİN bana: Bana kavmı topla, ve ben sözlerimi işittireceğim, ta ki, yer üzerinde sağ kaldıkları bütün günlerce benden korkmağı öğretilsinler ve kendi oğullarına öğretsinler, dediği zaman, ¹¹ siz de yaklaştınız, ve dağın eteğinde durdunuz; ve dağ, göklerin yüreğine kadar, karanlık, bulut, ve koyu karanlık içinde ateşle yanıyordu. ¹² Ve RAB size ateşin içinden söyledi; siz sözlerin sesini işittiniz, fakat bir suret görmediniz; yalnız bir ses işittiniz. ¹³ Ve yapasınız diye size emrettiği ahdini, on emirleri size bildirdi; ve onları iki taş levha üzerine yazdı. ¹⁴ Mülk edinmek için geçeceğiniz o memlekette onları yapasınız diye size kanunlar ve hükümler öğretmeği RAB bana o vakit emretti. ¹⁵ Canlarınızı iyice koruyun; çünkü Horebde, ateşin içinden RAB size söylediği gün bir suret görmediniz; ¹⁶ ta ki, fesada sapmıyasınız, ve kendiniz için erkek yahut kadın suretinde, ¹⁷ yerde olan bir hayvan suretinde, göklerde uçan kanatlı bir kuş suretinde, ¹⁸ toprakta sürünen bir şey suretinde, yer altındaki suda olan bir balık suretinde, her hangi bir şeklin suretinde oyma put yapmıyasınız; ¹⁹ ve ta ki, gözlerini göklere kaldırmıyasın, ve Allahın RABBİN bütün göklerin altındaki kavmların hepsine hissedar ettiği güneşi ve ayı ve yıldızları, göklerin bütün ordusunu görüp onlara saptırılmıyasın, ve onlara iğilmıyesin, ve onlara kulluk etmiyesin. ²⁰ Ve bugün olduğu gibi, onun mirası olan bir kavm olasınız diye RAB sizi aldı, ve sizi demir eritme ocağından, Mısırdan çıkardı. ²¹ Ve sizin yüzünüzden RAB bana öfkeleni, ve Erdenden ben geçmiyeyim, ve Allahın RABBİN sana miras olarak vermekte olduğu o iyi memlekete ben girmiyeyim diye and etti; ²² fakat, ben bu diyarda öleceğim, Erdenden geçmiyeceğim; fakat siz geçeceksiniz, ve o iyi memleketi mülk olarak alacaksınız. ²³ Kendinizi sakının, ta ki, Allahınız RABBİN sizinle ettiği ahdini unutmayasınız, ve Allahın RABBİN sana yasak ettiği bir şeyin suretinde kendiniz için oyma put yapmıyasınız. ²⁴ Çünkü Allahın RAB yiyip bitiren bir ateştir, kıskanç bir Allahtır.

²⁵ Senin oğulların, ve oğullarının oğulları olup memlekette eskidiğiniz, ve fesada düştüğünüz, ve bir şey suretinde oyma put yaptığınız, ve Allahı tahrik etmek için onun gözünde kötü olanı yaptığınız zaman, ²⁶ bugün size karşı gökleri ve yeri şahit tutarım ki, mülk edinmek için Erdenden oraya geçmekte olduğunuz diyarın üzerinden mutlaka çabuk yok olacaksınız; onun üzerinde uzun zaman yaşamıyacaksınız, fakat büsbütün helâk olacaksınız. ²⁷ Ve RAB sizi milletler arasında dağıtacak, ve RABBİN sizi arasına götüreceği milletler içinde sayıca az bırakılacaksınız. ²⁸ Ve orada insan ellerinin işi olan ilâhlara, görmiyen, ve işitmiyen, ve yemiyen ve koklamıyan ağaca ve taşta kulluk edeceksiniz. ²⁹ Fakat Allahın RABBİ oradan arıyacaksınız, ve onu bütün yüreğinle ve bütün canıyla araştırdığın zaman bulacaksınız. ³⁰ Sen sıkıntıda iken, ve bütün bu şeyler başına geldiği zaman, son günlerde Allahın RABBE döneceksin, ve onun sözünü dinliyeceksin; ³¹ çünkü Allahın RAB çok acıyan Allahtır; seni bırakmaz, ve seni helâk etmez, ve atalarına and ettiği onlarla olan ahdini unutmaz.

³² Çünkü şimdi, Allahın yeryüzünde insanı yarattığı günden beri, senden evel olan günler hakkında, ve göklerin bir ucundan obir ucuna kadar sor, böyle büyük bir şey oldu mu, yahut böyle bir şey işitildi mi? ³³ Bir kavm ateş içinden söyliyeni Allahın sesini senin gibi

işitip sağ kaldı mı? ³⁴ Yahut Allahınız RABBİN Mısırdan senin gözlerinin önünde sizin için yaptığı şeylere göre Allah imtihanlarla, alâmetlerle, ve hârikalarla, ve cenkle, ve kuvvetli elle, ve uzanmış kolla, ve büyük dehşetlerle gidip başka bir millet içinden kendisi için bir millet almağa kalkıştı mı? ³⁵ RAB, kendisi Allaktır, ondan başkası yoktur bilesin diye sana bu gösterildi. ³⁶ Seni terbiye için göklerden sana sesini işittirdi; ve yer üzerinde sana büyük ateşini gösterdi; ve ateşin içinden sözlerini işittin. ³⁷ Ve senin atalarını sevdiği için onlardan sonra onların zürriyetini seçti, ve senden büyük ve kuvvetli milletleri senin önünden kovmak, ³⁸ onların diyarını, bugün olduğu gibi miras olarak sana vermek üzere seni içeri getirmek için, Mısırdan seni huzuru ile, büyük kudretle çıkardı. ³⁹ Ve bugün bil, ve yüreğine koy ki, yukarda göklerde, ve aşağıda yerde RAB o Allaktır; başka yoktur. ⁴⁰ Ve sana ve senden sonra oğullarına iyilik olsun, ve Allahın RABBİN ebediyen sana verdiği bu toprak üzerinde uzun yaşayasın diye bugün sana emretmekte olduğum kanunlarını ve emirlerini tutacaksınız.

⁴¹ O zaman Musa Erdenin öte tarafında gün doğusuna doğru üç şehir ayırdı; ⁴² ta ki, kendi komşusundan evelden nefreti olmayıp bilmiyerek onu öldüren adam oraya kaçsın; ve bu şehirlerden birine kaçarak sağ kalsın; ⁴³ Rubeniler için, ova memleketinde, çöldeki Betseri; Gadiler için, Gileadda Ramotu; ve Manassiler için Başanda Golanı.

⁴⁴ Ve İsrail oğullarının önüne Musanın koyduğu şeriat budur; ⁴⁵ ve Mısırdan çıktıkları zaman Musanın İsrail oğullarına söylediği şهادetler, ve kanunlar, ve hükümler bunlardır; ⁴⁶ bunları Erdenin ötesinde, Mısırdan çıktıkları zaman, Musa ile İsrail oğullarının vurmuş oldukları Heşbonda oturan Amoriler kıralı Sihonun memleketinde, Beyt-peor kaşısındaki dere de söyledi. ⁴⁷ Ve mülk olarak onun memleketini, ve Başan kıralı Ogun memleketini, Erdenin ötesinde gün doğusuna doğru bulunmakta olan Amorilerin iki kıralının memleketini, ⁴⁸ Arnon vadisi kenarında olan Aroerden ta Sion dağına kadar (o Hermondur), ⁴⁹ ve Erdenin ötesinde şarka doğru Araba denizine kadar Pisga yamaçları altında olan bütün Arabayı aldılar.

BAP 5

VE Musa bütün İsraili çağırdı, ve onlara dedi: Ey İsrail, bugün size söylediğim kanunlar ve hükümleri dinleyin, ta ki, onları öğrenesiniz, ve onları yapmak için dikkat edesiniz. ² Allahımız RAB Horebde bizimle bir ahdetti. ³ RAB bu ahdi atalarımızla değil, fakat bizimle etti, biz ki, bugün hepimiz burada hayattayız. ⁴ RAB dağda ateşin içinden sizinle yüz yüze söyleşip ⁵ (o vakit RABBİN sözünü size bildirmek için ben RAB ile sizin aranızda duruyordum; çünkü ateşten dolayı korkuyordunuz ve dağa çıkmadınız), dedi:

⁶ Seni Mısır diyarından, esirlik evinden çıkaran Allahın Yehova ben im.

⁷ Karşımda başka ilâhların olmayacaktır.

⁸ Kendin için oyma put, yukarda göklerde olanın, yahut aşağıda yerde olanın, yahut yerin altında sularda olanın hiç suretini yapmayacaksın; ⁹ onlara iğilmeyeceksin, ve onlara ibadet etmeyeceksin; çünkü ben, senin Allahın RAB, benden nefret edenlerden babalar günahını çocuklar üzerinde, üçüncü ve dördüncü nesil üzerinde arıyan, ¹⁰ ve beni seven ve emirlerimi tutanların binlercesine inayet eden kiskanç bir Allahım.

¹¹ Allahın RABBİN ismini boş yere ağza almayacaksın; çünkü RAB kendi ismini boş yere ağza alanı suçsuz tutmayacaktır.

¹² Sebt gününü takdis etmek için, Allahın RAB sana emrettiği gibi onu tut. ¹³ Altı gün işliyeceksin ve bütün işini yapacaksın; ¹⁴ fakat yedinci gün Allahın RABBE Sebtir; sen, ve oğlun, ve kızın, ve kölen, ve cariyen, ve öküzün, ve eşeğin, ve hiç bir hayvanın, ve kapılarında olan garibin, hiç bir iş yapmayacaksınız; ta ki, kölen ve cariyen, senin gibi istirahat etsinler. ¹⁵ Ve Mısır diyarında köle olduğunu ve Allahın RABBİN seni oradan

kudretli elle ve uzanmış kolla çıkardığını hatırlıyacaksınız; bunun için Allahın RAB Sebt gününü tutmağı sana emretti.

¹⁶ Allahın RABBİN sana emrettiği gibi babana ve anana hürmet et; ta ki, ömrün uzun olsun, ve Allahın RABBİN sana vermekte olduğu toprakta sana iyilik olsun.

¹⁷ Katletmiyeceksin.

¹⁸ Ve zina etmiyeceksin.

¹⁹ Ve çalmıyacaksın.

²⁰ Ve komşuna karşı yalan şahadet etmiyeceksin.

²¹ Ve komşunun karısına göz atmiyacaksın; ve komşunun evine, tarlasına ve kölesine, ve cariyesine, ve öküzüne, ve eşeğine, ve komşunun hiç bir şeyine tamah etmiyeceksin.

²² RAB bu sözleri bütün cemaatinize, dağda ateşin, bulutun, ve koyu karanlığın içinden, büyük sesle söyledi; ve başka bir şey demedi. Ve bunları iki taş levha üzerine yazdı, ve onları bana verdi. ²³ Ve vaki oldu ki, dağ ateşle yanarken karanlığın içinden sesi işittiğiniz zaman sıptlarınızın bütün reisleri ve ihtiyarlarınız bana yaklaştınız; ²⁴ ve dediniz: İşte, Allahımız RAB bize izzetini ve büyüklüğünü gösterdi, ve onun sesini ateşin içinden işittik; Allahın insanla konuştuğunu, ve insanın sağ kaldığını bugün gördük. ²⁵ Ve şimdi niçin ölelim? çünkü bu büyük ateş bizi yiyip bitirecek; eğer Allahımız RABBİN sesini bir daha işitirsek, o zaman öleceğiz. ²⁶ Çünkü ateşin içinden söyliyeni, hay olan Allahın sesini bizim işittiğimiz gibi işitip sağ kalan bütün beşerden kim var? ²⁷ Sen yaklaş, ve Allahımız RABBİN söyliyeneği bütün şeyleri sen dinle; ve Allahımız RABBİN sana söyliyeneği bütün şeyleri sen bize söyle; ve dinliyip yapacağız.

²⁸ Ve bana söylediğiniz zaman, RAB sözlerinizi işitti; ve RAB bana dedi: Bu kavmin sana söylediklerini işittim; söyledikleri her şeyi iyi söylediler. ²⁹ Keşke onlarda öyle bir yürek olsa idi, ta ki, kendilerine ve ebediyen oğullarına iyilik olsun diye benden korksunlar, ve daima emirlerimin hepsini tutsunlar! ³⁰ Git onlara: Çadırlarınıza dönün, de. ³¹ Fakat sen burada yanımda dur, ve onlara öğreteceğin bütün emirleri, ve kanunları, ve hükümleri sana söyliyeneğim, ta ki, mülk edinmek için kendilerine vermekte olduğum memlekette onları yapsınlar. ³² Allahınız RABBİN size emrettiği gibi yapmağa dikkat edeceksiniz; sağa ve sola sapmıyacaksınız. ³³ Allahınız RABBİN size emrettiği yolların hepsinde yürüyeceksiniz, ta ki, sağ kalasınız, ve size iyilik olsun, ve mülk olarak alacağınız diyarda uzun zaman yaşıyasınız.

BAP 6

VE mülk olarak almak için geçeceğiniz diyarda yapmak üzere Allahınız RABBİN size öğretmeği emrettiği emirler, kanunlar, ve hükümler bunlardır; ² ta ki, hayatının bütün günlerinde sen, ve oğlun, ve oğlunun oğlu sana emrettiğim onun bütün kanunlarını ve emirlerini tutarak, Allahın RABDEN korkasın, ve ömrün uzun olsun. ³ Ve ey İsrail, dinliyeceksin, ve yapmağa dikkat edeceksin; ta ki, sana iyilik olsun, ve atalarının Allahı RABBİN sana vadettiği gibi, süt ve bal akan diyarda ziyadesile çoğalasınız.

⁴ Dinle, ey İsrail: Allahımız RAB bir olan RABDİR; ⁵ ve Allahın RABBİ bütün yüreğinle, ve bütün canınla, ve bütün kuvvetinle seveceksin. ⁶ Ve bugün sana emretmekte olduğum bu sözler senin yüreğinde olacaklar; ⁷ ve onları oğullarının zihnine iyice koyacaksın, ve evinde oturduğun, ve yolda yürüdüğün, ve yattığın, ve kalktığın zaman bunlar hakkında konuşacaksın. ⁸ Ve onları alâmet olarak elinin üzerine bağliyacaksin, ve onlar gözlerinin arasında alın bağı olacaklar. ⁹ Ve onları evinin kapı süveleri üzerine, ve kapılarının üzerine yazacaksın.

¹⁰ Ve vaki olacak ki, Allahın RAB, senin bina etmediğin büyük ve iyi şehirleri, ve senin doldurmadığın bütün iyi şeylerle dolu evleri, ¹¹ ve senin kazmadığın kazılmış sarnıçları,

ve senin dikmediğin bağları ve zeytinleri sana vermek üzere, atalarına, İbrahime, İshaka, ve Yakuba and ettiği diyara seni getireceği, ve yiyip doyacağı zaman, ¹² sakın, seni Mısır diyarından kölelik evinden çıkararak RABBİ unutma. ¹³ Allahın RABDEN korkacaksın; ve ona kulluk edeceksin, ve onun ismile and edeceksin. ¹⁴ Etrafınızdaki milletlerin ilâhlarından olan başka ilâhların ardınca yürümiyeceksiniz; ¹⁵ ta ki, Allahın RABBİN öfkesi sana karşı alevlenmesin, ve seni yeryüzünden helâk etmesin; çünkü aranda olan Allahın RAB kiskanç bir Allaktır.

¹⁶ Massada dendiğiniz gibi Allahınız RABBİ denemiyeceksiniz. ¹⁷ Allahınız RABBİN sana emrettiği emirlerini, ve şهادetlerini ve kanunlarını iyice tutacaksınız. ¹⁸ Ve RABBİN gözünde iyi ve doğru olanı yapacaksın, ta ki, sana iyilik olsun, ¹⁹ ve içeri girip, RABBİN söylediği gibi bütün düşmanlarını senin önünden kovmak için atalarına and ettiği iyi diyarı mülk olarak alsın.

²⁰ İleride oğlun sana: Allahımız RABBİN size emrettiği şهادetler, ve kanunlar, ve hükümler nedir? diye sorduğu zaman, ²¹ oğluna diyeceksin: Biz Mısırdaki Firavunun köleleri idik; ve RAB bizi Mısırdan kudretli elle çıkardı; ²² ve RAB Mısırdaki, gözümüzün önünde, Firavunun üzerinde, ve bütün evinin üzerinde, büyük ve acıklı alâmetler ve hârikalar gösterdi; ²³ ve atalarımıza and ettiği diyarı bize vermek üzere bizi içeri getirsin diye oradan bizi çıkardı. ²⁴ Allahımız RABDEN korkalım, bütün günler bize iyilik olsun, ve bugün olduğu gibi bizi sağ bıraksın diye, RAB bütün bu kanunları tutmağı bize emretti. ²⁵ Ve Allahımız RABBİN önünde bütün bu emirleri bize emrettiği gibi yapmağa dikkat edersek bizim için salâh olacaktır.

BAP 7

ALLAHIN RAB, mülk olarak almak için gitmekte olduğun diyara seni götürüleceği, ve senin önünden çok milletleri, Hittîleri, ve Girgaşîleri, ve Amorîleri, ve Kenânîluları, ve Perizzîleri, ve Hivîleri, ve Yebusîleri, senden daha büyük ve daha kuvvetli yedi milleti kovacağı; ² ve Allahın RAB onları senin önünde ele vereceği, ve sen onları vuracağı zaman; onları tamamen yok edeceksin; onlarla ahdetmiyeceksin, ve onlara acıımıyacaksın; ³ ve onlarla hısımlık etmiyeceksin; kızını onun oğluna vermeyeceksin, ve onun kızını oğluna alımıyacaksın. ⁴ Çünkü o senin oğlunu benim ardımca yürümekten saptıracak, ve başka ilâhlara kulluk edecekler; ve RABBİN öfkesi size karşı alevlenecek, ve seni çabuk yok edecek. ⁵ Fakat onlara şöyle yapacaksınız: mezbahlarını yıkacaksınız, ve dikili taşlarını parçalıyacaksınız, ve onların Aşerlerini balta ile keseceksiniz, ve onların oyma putlarını ateşte yakacaksınız.

⁶ Çünkü sen Allahın RABBE mukaddes bir kavmsın; Allahın RAB yeryüzünde olan bütün kavmlardan kendine has kavim olmak üzere seni seçti. ⁷ RABBİN sizi sevmesi ve sizi seçmesi bütün kavmlardan daha çok olduğunuz için değildi; çünkü bütün kavmlardan az idiniz; ⁸ fakat RAB sizi sevdiği, ve atalarınıza ettiği andı tutmak istediği için RAB sizi kudretli elle çıkardı, ve kölelik evinden, Mısır kiralı Firavunun elinden sizi kurtardı. ⁹ Ve bil ki, Allahın RAB, Allah olan odur, kendisini sevenler, ve emirlerini tutanlar için bin nesle kadar ahdi ve inayeti koruyan, ¹⁰ ve kendisinden nefret edenleri yok etmek için yüzlerine karşı ödiyen, sadık Allaktır; kendisinden nefret edene ödemekte gecikmiyecek, yüzüne karşı onu ödiyecektir. ¹¹ Ve yapmak için sana bugün emretmekte olduğum emirleri, ve kanunları, ve hükümleri tutacaksın.

¹² Ve vaki olacak ki, bu hükümleri dinlediğiniz, ve onları tuttuğunuz, ve onları yaptığınız için Allahın RAB atalarına and ettiği ahdi ve inayeti senin için koruyacak; ¹³ ve seni sevecek, ve seni mubarek kılacak, ve seni çoğaltacak; ve sana vermek üzere atalarına and ettiği diyarda senin bedeninin semeresini, ve toprağının semeresini, buğdayını, ve

yeni şarabını, ve zeytin yağını, sığırlarının yavrularını, ve sürünün yavrularını mubarek kılacak. ¹⁴ Bütün kavmlardan ziyade mubarek olacaksın; erkek olsun kadın olsun sizin aranızda, ve hayvanlarınız arasında kısır olmayacak. ¹⁵ Ve RAB senden her hastalığı kaldıracak; ve Mısırın bildiğin kötü illetlerinden hiç birini senin üzerine koymıyacak, fakat onları bütün senden nefret edenlerin üzerine koyacak. ¹⁶ Ve Allahın RABBİN sana teslim edeceği bütün kavmları bitireceksin; gözün onlara acımayacak; ve onların ilâhlarına kulluk etmiyeceksin; çünkü o sana tuzak olacaktır.

¹⁷ Eğer kendi yüreğinde: Bu milletler benden çokturlar; nasıl onların mülkünü alabilirim? dersen, ¹⁸ onlardan korkmayacaksın; Allahın RABBİN Firavuna ve bütün Mısır'a yaptığı şeyi; ¹⁹ gözlerinin gördüğü bütün imtihanları, ve Allahın RABBİN seni onlarla çıkardığı alâmetleri, ve hârikaları, ve kudretli eli, ve uzanmış kolu iyice hatırla; yüzlerinden korkmakta olduğun bütün kavmlara Allahın RAB böyle yapacaktır. ²⁰ Bundan başka Allahın RAB, artakalanları, ve saklananları senin önünden yok oluncuya kadar onların arasına eşek arısı gönderecektir. ²¹ Onlardan yılmıyacaksın; çünkü büyük ve heybetli Allah, Allahın RAB, senin arandadır. ²² Ve Allahın RAB o milletleri senin önünden azar azar kovacak; onları çabukça bitiremezsin, yoksa senin üzerine kır hayvanı çoğalır. ²³ Ve Allahın RAB onları senin önünde ele verecek, ve onları helâk edinceye kadar büyük kırgınla kıracak. ²⁴ Ve onların kırallarını senin eline verecek, adlarını göklerin altından yok edeceksin; sen onları yok edinceye kadar kimse senin önünde duramayacak. ²⁵ İlâhlarının oyma putlarını ateşte yakacaksınız; onların üzerindeki gümüşe ve altına göz atmıyacaksın, ve kendin için almıyacaksın, yoksa onunla tuzağa tutulursun; çünkü Allahın RABBE o mekruhtur. ²⁶ Ve onun gibi lânetli olmayasın diye mekruh şeyi kendi evine getirmeyeceksin; ondan çok nefret edeceksin, ve ondan çok ikrah edeceksin; çünkü o lânetlidir.

BAP 8

BUGÜN sana emretmekte olduğum bütün emirleri yapmak için tutacaksınız, ta ki, yaşıyasınız, ve çoğalasıınız, ve içeri giresiniz, ve RABBİN atalarınıza and ettiği diyarı mülk olarak alasınıız. ² Ve seni alçaltmak, seni denemek, emirlerini tutacak mısın yoksa tutmayacak mısın diye yüreğinde olanı bilmek için, Allahın RABBİN seni bu kırk yıl çölde yürüttüğü bütün yolu hatırlıyacaksın. ³ Ve seni alçalttı, ve seni aç bıraktı, ve insanın yalnız ekmekle yaşamadığını, fakat RABBİN ağızından çıkan her şeyle insanın yaşadığını sana bildirdi diye, senin bilmediğin ve atalarının bilmedikleri manı sana yedirdi. ⁴ Bu kırk yıl, üzerinden esvabın eskimedi, ve ayağın şişmedi. ⁵ Ve yüreğinde bileceksin ki, Allahın RAB adam oğlunu tedip eder gibi seni tedip eder. ⁶ Ve Allahın RABBİN yollarında yürümek, ve ondan korkmak için onun emirlerini tutacaksın. ⁷ Çünkü Allahın RAB seni iyi diyara, akar vadiler, derelerde ve tepelerde çıkan pınarlar, ve kaynaklar diyarına; ⁸ buğday, ve arpa, ve asma, ve incir, ve nar diyarına, zeytin yağı ve bal diyarına götürüyor; ⁹ bir diyar ki, onda yoksullukla ekmek yemiyeceksin, onda hiç bir şeye muhtaç olmayacaksın; bir diyar ki, taşları demirdir, ve dağlarından bakır çıkaracaksın. ¹⁰ Ve yiyeceksin ve doycaksın, ve sana verdiği iyi diyardan dolayı Allahın RABBE hamdedeceksin.

¹¹ Bugün sana emretmekte olduğum onun emirlerini, hükümlerini ve kanunlarını tutmıyarak Allahın RABBİ unutmaktan sakın; ¹² ta ki, yiyip doyduğun ve iyi evler bina edip içinde oturduğun, ¹³ ve sığırların ve sürülerin çoğaldığı, ve senin gümüşün ve altının çoğaldığı ve her şeyin çoğaldığı zaman; ¹⁴ yüreğin yükselmesin, ve seni Mısır diyarından, kölelik evinden çıkararak, ¹⁵ içinde yakıcı yılanlar ve akrepler ve susuz, kurak toprak bulunan büyük ve korkunç çölde seni yürüten, sert kayadan senin için su çıkararak,

¹⁶ ve seni alçaltsın, ve sonunda sana iyilik etmek için seni denesin diye, atalarının bilmedikleri manı çölde sana yediren Allahın RABBİ unutmayasın; ¹⁷ ve ta ki, yüreğinde: Benim için bu serveti yapan kendi kudretim ve kuvvetli elimdir, demiyesin. ¹⁸ Fakat senin atalarına and ettiği ahidini, bugün olduğu gibi, sabit kılsın diye, Allahın RABBİ hatırlıyacaksın, çünkü servet kazanmak için sana kudret veren odur. ¹⁹ Ve vaki olacak ki, eğer Allahın RABBİ unuttur ve başka ilâhların ardınca yürürsen, ve onlara kulluk eder ve onlara secde kılsan, bugün size karşı şahadet ederim ki, mutlaka helâk olacaksınız. ²⁰ RAB sizin önünüzden milletleri nasıl yok etti ise, öylece yok olacaksınız; çünkü Allahınız RABBİN sözünü dinlemediniz.

BAP 9

DİNLE, ey İsrail; senden daha büyük ve kudretli milletleri, büyük ve uzun boylu bir kavmı, ² senin bildiğin, ve haklarında: Anak oğullarının karşısında kim durabilir? denildiğini işittiğin Anak oğullarını, göklere kadar duvarlı şehirleri mülk olarak almak üzere içeri girmek için bugün Erdenden geçiyorsun. ³ Ve bugün bil ki, senin önünde geçen Allahın RABDİR, o yiyip bitiren ateştir; onları helâk edecek, ve senin önünde onlara boyun eğdirecektir; ve onları kovacaksın, ve RABBİN sana söylediği gibi onları çabuk yok edeceksin. ⁴ Allahın RAB senin önünde onları dışarı attıktan sonra, yüreğinde: Salâhımdan dolayı bu diyarı mülk olarak almak için RAB beni içeri getirdi, diye söyleme; ancak bu milletlerin kötülüğünden dolayı onları senin önünden kovuyor. ⁵ Onların diyarını mülk olarak almak için senin içeriye girmekliğinin salâhından dolayı değil, ve yüreğinin doğruluğundan dolayı değildir; ancak bu milletlerin kötülüğünden dolayı, ve RABBİN atalarına, İbrahime, İshaka, ve Yakuba and ettiği sözü sabit kılmak için Allahın RAB onları senin önünden kovuyor.

⁶ Ve bileceksin ki, bu iyi diyarı mülk edinmek için, Allahın RAB senin salâhından dolayı sana onu vermiyor; çünkü sen sert enseli bir kavmsın. ⁷ Allahın RABBİ çölde öfkelenmediğini hatırla, unutma; Mısır diyarından çıktığın günden bu yere gelinceye kadar, RABBE karşı âsi oldunuz. ⁸ Ve Horebde RABBİ öfkelendirdiniz, ve RAB sizi helâk etmek için gazaba geldi. ⁹ Taş levhaları, RABBİN sizinle ettiği ahidin levhalarını almak için dağa çıktığım zaman, dağda kırk gün kırk gece kaldım; ekmek yemedim ve su içmedim. ¹⁰ Ve RAB bana Allahın parmağı ile yazılmış iki taş levhayı verdi; ve onların üzerinde, toplantı gününde, dağda ateşin içinden RABBİN sizinle konuştuğu bütün sözlere göre yazılmıştı. ¹¹ Ve vaki oldu ki, kırk günün ve kırk gecenin sonunda, RAB bana iki taş levhayı, ahit levhalarını verdi. ¹² Ve RAB bana dedi: Kalk, buradan çabuk in; çünkü Mısırdan çıkardığın kavmin fesada düştü; onlara emrettiğim yoldan çabuk saptılar; kendilerine dökme bir put yaptılar. ¹³ Ve RAB bana söyleyip dedi: Bu kavmı gördüm, ve işte, sert enseli bir kavmdır; ¹⁴ beni bırak, onları helâk edeyim, ve göklerin altından onların adını sileyim; ve seni ondan daha kuvvetli ve daha büyük bir millet edeceğim. ¹⁵ Ve döndüm, ve dağdan indim, ve dağ ateşle yanıyordu; ve ahidin iki levhası iki elimde idi. ¹⁶ Ve gördüm, ve işte, Allahınız RABBE karşı suç etmişsiniz; kendinize dökme bir buzağı yapmıştınız; RABBİN size emretmiş olduğu yoldan çabuk sapmıştınız. ¹⁷ Ve iki levhayı tuttum, ve onları iki elimden attım, ve onları gözünüzün önünde parçaladım. ¹⁸ Ve RABBİ öfkelendirmek için onun gözünde kötü olanı yapmakla bütün işlediğiniz suçtan dolayı, ilk defa olduğu gibi, RABBİN önünde kırk gün kırk gece yere kapanıp kaldım; ekmek yemedim ve su içmedim. ¹⁹ Çünkü RABBİN sizi helâk etmek için size karşı öfkesinin ve şiddetli gazabının önünde korktum. Fakat RAB bu kere de beni dinledi. ²⁰ Ve RAB Haruna karşı çok öfkeleni ve onu helâk edecekti; ve o vakit Harun için de yalvardım. ²¹ Ve suçunuzu, yapmış olduğunuz buzağıyı aldım, ve onu ateşle

yaktım, ve parçaladım, ve toz haline getirinceye kadar onu iyice ezdim; ve onun tozunu dağdan inen dereye attım.

²² Ve Taberada, ve Massada, ve Kibrot-hattaavada RABBİ öfkelenirdiniz. ²³ Ve RAB: Çıkmın, ve size verdiğim diyarı mülk olarak alın, diye sizi Kadeş-barneadan gönderdiği zaman, Allahınız RABBİN emrine karşı isyan ettiniz, ve ona iman etmediniz, ve onun sözünü dinlemediniz. ²⁴ Sizi bildiğim günden beri RABBE karşı âsi oldunuz.

²⁵ Ve yere kapanmış olduğum kırk gün kırk gece RABBİN önünde yere kapandım kaldım, çünkü RAB sizi helâk edeceğini söylemişti. ²⁶ Ve RABBE yalvarıp dedim: Ya Rab Yehova, büyüklüğüne kurtardığın, kudretli elle Mısırdan çıkardığın kavmını ve mirasını helâk etme. ²⁷ Kullarını, İbrahimi, İshakı, ve Yakubu hatırla; bu kavmin sertliğine, ve onun kötülüğüne, ve suçuna bakma, ²⁸ ta ki, bizi oradan çıkardığın memleket demesin: RAB onları kendilerine vadettiği diyara götüremediği için, ve onlardan nefret ettiği için, çölde öldürmek üzere onları çıkardı. ²⁹ Fakat onlar büyük kudretinle ve uzanmış kolunla çıkardığın kendi kavmin ve mirasıdır.

BAP 10

O vakit RAB bana dedi: Kendin için evelkiler gibi iki taş levha yon, ve dağa yanıma çık, ve kendin için ağaçtan bir sandık yap. ² Ve parçaladığın evelki levhalar üzerinde olan sözleri bu levhalar üzerine yazacağım, ve onları sandığa koyacaksın. ³ Ve akasya ağacından sandık yaptım, ve iki taş levhayı evelkiler gibi yondum, ve dağa çıktım, ve iki levha elimde idi. ⁴ Ve toplantı gününde RABBİN dağda ateşin içinden size söylediği on emri, levhalar üzerine evelki yazıya göre yazdı; ve RAB onları bana verdi. ⁵ Ve dönüp dağdan indim, ve levhaları yapmış olduğum sandığa koydum; ve onlar RABBİN bana emrettiği gibi oradadır. ⁶ (Ve İsrail oğulları Beerot Bene-yaakandan Moseraya göç ettiler. Harun orada öldü, ve orada gömüldü; ve oğlu Eleazar onun yerine kâhinlik etti. ⁷ Oradan Gudgodaya, ve Gudgodadan Yotbataya, akar vadiler diyarına göç ettiler. ⁸ O vakit RABBİN ahit sandığını taşımak için ve bugüne kadar RABBE hizmet etmek üzere onun önünde durmak için, onun ismile takdis etmek için RAB Levi sıptını ayırdı. ⁹ Bundan dolayı Levinin kardeşleriyle payı ve mirası yoktur; Allahın RABBİN ona söylediği gibi onun mirası RABDİR.) ¹⁰ Ve ben evelki günler gibi, kırk gün kırk gece dağda kaldım; ve RAB bu kere de beni dinledi; RAB seni helâk etmek istemedi. ¹¹ Ve RAB bana dedi: Kalk, göç için kavmin önünde yürü; ve onlara vermek üzere atalarına and ettiğim diyara girecekler, ve onu mülk olarak alacaklar.

¹² Ve şimdi, ey İsrail, Allahın RABDEN korkmaktan, onun bütün yollarında yürümekten, ve onu sevmekten, ve bütün yüreğinle ve bütün canınla Allahın RABBE hizmet etmekten, ¹³ bugün iyiliğin için sana emretmekte olduğum RABBİN emirlerini, ve kanunlarını tutmaktan başka, Allahın RAB senden ne istiyor? ¹⁴ İşte, gökler, ve göklerin gökleri, yer ve onda olan her şey Allahın olan RABBİNDİR. ¹⁵ Ancak RAB atalarından hoşnut oldu, onları sevdi ve onlardan sonra zürriyetlerini, sizi, bugün olduğu gibi bütün kavmların arasından seçti. ¹⁶ Bunun için yüreklerinizin gulfesini sünnet edip, artık sert enseli olmayın. ¹⁷ Çünkü Allahınız RAB, o ilâhların Allahı, ve rablerin Rabbi, şahısları saymıyan ve rüşvet almıyan büyük, kudretli, ve heybetli Allahtır. ¹⁸ Öksüz ve dul kadın için adalet eder, ve garibe ekmek ve esvap vermekle onu sever. ¹⁹ Siz de garibi sevin; çünkü Mısır diyarında gariptiniz. ²⁰ Allahın RABDEN korkacaksınız; ona kulluk edeceksiniz ve ona yapışacaksınız ve onun ismile yemin edeceksiniz. ²¹ O senin hamdindir, ve gözlerinin gördüğü bu büyük ve heybetli şeyleri senin için yapan Allahındır. ²² Ataların Mısıra yetmiş can olarak indiler; ve şimdi Allahın RAB seni çoklukça gökün yıldızları gibi yaptı.

BAP 11

VE Allahın RABBİ seveceksin, ve bütün günler onun tenbihini ve onun kanunlarını, hükümlerini, ve emirlerini tutacaksın. ² Ve bugün bilin; çünkü oğullarınızla söyleşmiyorum, onlar Allahınız RABBİN tedibini, onun büyüklüğünü, kudretli elini, ve uzanmış kolunu, ³ ve Mısırdaki Mısır kralı Firavuna, ve bütün diyarına yapmış olduğu alâmetlerini ve işlerini, ⁴ ve Mısır ordusuna, onların atlarına ve cenk arabalarına ne yaptığını, ardından sizi kovalarken Kızıl Denizin sularını nasıl üzerlerine bastırıldığını, ve RABBİN onları bugüne kadar nasıl yok ettiğini, ⁵ ve bu yere gelinceye kadar çölde size ne yaptığını, ⁶ ve Ruben oğlu Eliabın oğulları Datana ve Abirama ne yaptığını, bütün İsrailin ortasında, yerin nasıl ağzını açtığını, onları ve onların ev halkını, ve çadırlarını, ve onların ardınca gelen her canlı şeyi nasıl yuttuğunu bilmediler ve görmediler; ⁷ fakat RABBİN yaptığı bütün büyük işleri sizin gözleriniz gördüler.

⁸ Ve bugün size emretmekte olduğum her emri tutacaksınız, ta ki, kuvvetli olasınız, ve mülk olarak almak için gelmekte olduğunuz diyara giresiniz, ve onu mülk edinesiniz; ⁹ ve RABBİN atalarınıza ve zürriyetlerine vermek için onlara and ettiği süt ve bal akan diyarda ömrünüz uzun olsun. ¹⁰ Çünkü mülk edinmek için girmekte olduğun memleket, çıktığınız Mısır diyarı gibi değildir; orada tohumunu eker ve sebze bostanı gibi ayağınla sulardın; ¹¹ fakat mülk olarak almak için geçmekte olduğun memleket dağlar ve dereler diyarıdır, ve göklerin yağmurundan su içer. ¹² Allahın RABBİN kayırdığı bir memleket; yılın başından yılın sonuna kadar Allahın RABBİN gözleri daima onun üzerindedir.

¹³ Ve vaki olacak ki, eğer Allahınız RABBİ sevmek, ve bütün yüreğinizle ve bütün canınızla ona kulluk etmek için bugün size emretmekte olduğum emirlerimi iyice dinlerseniz, ¹⁴ o zaman buğdayını ve yeni şarabını, ve zeytin yağın toplıyasın diye diyarınızın yağmurunu, ilk yağmuru ve son yağmuru vaktinde vereceğim. ¹⁵ Ve tarlanda hayvanların için ot vereceğim, ve sen yiyip doyacaksın. ¹⁶ Sakının, yüreğiniz aldanmasın, ve sapmıyasınız, ve başka ilâhlara kulluk etmiyesiniz, ve onlara secde etmiyesiniz; ¹⁷ ve RABBİN öfkesi size karşı alevlenmesin, ve yağmur olmasın ve toprak mahsulünü vermesin diye gökleri kapamasın; ve RABBİN size vermekte olduğu iyi memleket üzerinden çabuk yok olmıyasınız.

¹⁸ Ve benim bu sözlerimi yüreğinize ve canınıza koyacaksınız; ve onları alâmet olarak elinizin üzerine bağlayacaksınız, ve gözlerinizin arasında alın bağı olacaktır. ¹⁹ Ve evinde oturduğun, ve yolda yürüdüğün zaman, yattığın ve kalktığın zaman, onlar hakkında söyliyerek oğullarına onları öğreteceksin. ²⁰ Ve evinin kapı süveleri üzerine, ve kapılarının üzerine onları yazacaksın; ²¹ ta ki, RABBİN atalarınıza vermek için and ettiği memlekette sizin günleriniz ve oğullarınızın günleri yer üstünde göklerin günleri gibi çok olsun. ²² Çünkü size emretmekte olduğum bütün bu emri yapmak için, Allahınız RABBİ sevmek, onun bütün yollarında yürümek, ve kendisine yapışmak için onu iyice tutarsanız; ²³ o zaman RAB bütün bu milletleri önünüzden kovacak, ve sizden büyük ve kuvvetli milletlerin mülkünü alacaksınız. ²⁴ Ayak tabanınızın basacağı her yer sizin olacak; sınırınız çölden, ve Libnandan, ırmaktan, Fırat ırmağından garp denizine kadar olacaktır. ²⁵ Önünüzde kimse duramıyacak; Allahınız RAB, size söylediği gibi, dehşetinizi ve korkunuzu ayak basacağınız bütün diyar üzerine koyacaktır.

²⁶ Bakın, ben bugün önünüze bereketi ve lânetli koyuyorum; ²⁷ bugün size emretmekte olduğum Allahınız RABBİN emirlerini dinlerseniz, bereket; ²⁸ ve Allahınız RABBİN emirlerini dinlemezseniz, ve bilmediğiniz başka ilâhların ardınca yürümek için bugün size emretmekte olduğum yoldan saparsanız, lânet. ²⁹ Ve vaki olacak ki, mülk olarak almak için gitmekte olduğun diyara Allahın RAB seni getirdiği zaman, bereketi Gerizim dağı

üzerine, ve lâneti Ebal dağı üzerine koyacaksın. ³⁰ Onlar Erden ötesinde, güneşin battığı yolun arkasında, Arabada oturan Kenânlılar diyarında, Gilgal karşısında, More meşelerinin yanında değil midir? ³¹ Çünkü mülk edinmek için Allahınız RABBİN size vermekte olduğu diyara girmek üzere Erdenden geçeceksiniz, ve onu mülk edineceksiniz, ve onda oturacaksınız. ³² Ve bugün önünüze koymakta olduğum bütün kanunları ve hükümleri yapmak üzere tutacaksınız.

BAP 12

ATALARININ Allahı RAB, mülk edinmek için sana verdiği memlekette, yer üzerinde yaşayacağınız bütün günler yapmak üzere tutacağınız kanunlar ve hükümler bunlardır. ² Mülklerini alacağınız milletlerin yüksek dağlar üzerinde, ve tepeler üzerinde, ve her yeşil ağaç altında ilâhlarına ibadet ettikleri bütün yerleri mutlaka harap edeceksiniz; ³ ve onların mezbahlarını yıkacaksınız, ve dikili taşlarını parçalıyacaksınız, ve onların Aşerlerini ateşte yakacaksınız, ve ilâhlarının oyma putlarını baltalıyacaksınız; ve o yerden adlarını yok edeceksiniz. ⁴ Allahınız RABBE böyle yapmıyacaksınız. ⁵ Fakat kendi ismini oraya koymak için Allahınız RABBİN bütün sıptalarınızdan seçeceği yeri, onun meskenini arıyacaksınız, ve oraya geleceksiniz; ⁶ ve yakılan takdimelerinizi, ve kurbanlarınızı, ve ondalıklarınızı, ve elinizin kaldırma takdimesini, ve adaklarınızı, ve gönüllü takdimelerinizi, ve sığırlarınızın ve sürülerinizin ilk doğanlarını oraya getireceksiniz; ⁷ ve orada, Allahınız RABBİN önünde yiyeceksiniz; ve siz ve ev halkınız elinizi attığınız ve Allahınız RABBİN sizi mubarek kıldığı her işte sevineceksiniz. ⁸ Bugün burada bizim yapmakta olduğumuz her şeye göre yapmıyacaksınız; herkes gözünde doğru olan her şeyi yapıyor; ⁹ çünkü Allahınız RABBİN size vermekte olduğu istirahat ve mirasa henüz girmediniz. ¹⁰ Fakat Erdenden geçeceksiniz, ve Allahınız RABBİN size miras olarak vereceği o diyarda oturacaksınız, ve çepçevre bütün düşmanlarınızdan size rahat verecek, ve emniyette oturacaksınız; ¹¹ o zaman vaki olacak ki, Allahınız RABBİN kendi ismine mesken olarak seçeceği yere, size emretmekte olduğum her şeyi, yakılan takdimelerinizi, ve kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, ve elinizin kaldırma takdimesini, ve RABBE adadığınız bütün seçme adaklarınızı oraya getireceksiniz. ¹² Ve Allahınız RABBİN önünde siz ve oğullarınız, ve kızlarınız, ve köleleriniz, ve cariyeleriniz, ve kapılarınızda olan Levili sevineceksiniz, çünkü Levilin sizinle payı ve mirası yoktur. ¹³ Sakın, yakılan takdimelerini gördüğün her yerde arzetme; ¹⁴ fakat yakılan takdimelerini RABBİN sıptalarının birinde seçeceği yerde arzedeceksin, ve sana emretmekte olduğum bütün şeyleri orada yapacaksın.

¹⁵ Ancak Allahın RABBİN sana verdiği berekete göre, senin canının dilediği her ne ise, bütün şehirlerinde boğazlıyabilirsin, ve et yiyebilirsin; murdar adam ve tahir adam, onu ceylan ve geyik yenildiği gibi yiyebilir. ¹⁶ Ancak kanı yemiyeceksin; onu su gibi yere dökeceksin. ¹⁷ Buğdayının, ve yeni şarabının, ve zeytin yağının ondallığını, ve sığırlarının ve sürülerinin ilk doğanlarını, ve adadığın adaklarının hiç birini, ve gönüllü takdimelerini, ve elinin kaldırma takdimesini şehirlerinde yiyemezsin; ¹⁸ fakat sen, ve oğlun, ve kızın, ve kölen, ve cariyen, ve şehirlerinde olan Levili onları Allahın RABBİN önünde, Allahın RABBİN seçeceği yerde yiyeceksin; ve Allahın RABBİN önünde el attığın her şeyde sevineceksin. ¹⁹ Sakın, memleketinde yaşadığın günlerce Leviliyi terketme.

²⁰ Allahın RAB sana vadetmiş olduğu gibi sınırını genişlettiği zaman, canın et yemek istediği için; Et yiyeceğim, dersin; canının her arzusuna göre et yiyebilirsin. ²¹ Allahın RABBİN ismini koymak için seçeceği yer senden çok uzaksa, o zaman RABBİN sana verdiği sığırlarından, ve sürülerinden sana emrettiğim gibi boğazlıyacaksın; ve canının bütün arzusuna göre şehirlerinde yiyebilirsin. ²² Ceylan ve geyik nasıl yenilirse, ondan

tam öyle yiyeceksin; murdar adam ve tahir adam aynı surette ondan yiyebilir. ²³ Ancak iyice sakın ki, kanı yemiyeyin; çünkü kan candır; ve etle canı yemiyeyceksin. ²⁴ Onu yemiyeyceksin, onu su gibi yere döküyeceksin. ²⁵ RABBİN gözünde doğru olanı yaptığın zaman, sana ve senden sonra oğullarına iyilik olsun diye onu yemiyeyceksin. ²⁶ Ancak sende olan mukaddes şeylerini, ve adaklarını alacaksın, ve RABBİN seçeceği yere gideceksin; ²⁷ ve yakılan takdimelerini, eti ve kanı Allahın RABBİN mezbahı üzerinde arzedeceksin; ve kurbanlarının kanı Allahın RABBİN mezbahı üzerine dökülecek; ve eti yiyeceksin. ²⁸ Allahın RABBİN gözünde iyi ve doğru olanı yaptığın zaman sana ve senden sonra oğullarına ebediyen iyilik olsun diye, sana emretmekte olduğum bütün bu sözleri dinle ve tut.

²⁹ Mülk olarak almak için gitmekte olduğun milletleri, Allahın RAB senin önünden söküp attığı, ve sen onların mülkünü aldığın, ve onların diyarında oturduğın zaman; ³⁰ sakın, onlar önünden helâk olduktan sonra onların ardınca yürümek üzere tuzağa tutulma; ve: Bu milletler ilâhlarına nasıl kulluk ediyorlar, ben de öyle yapayım, diyerek onların ilâhlarını arama. ³¹ Allahın RABBE öyle yapmıyacaksın; çünkü onlar RABBİN nefret ettiği her mekruh şeyi kendi ilâhalarına yaptılar; çünkü ilâhlarına oğullarını ve kızlarını bile ateşte yakarlar.

³² Sana emretmekte olduğum her şeyi yapmak için tutacaksın, üzerine bir şey katmıyacaksın, ve ondan eksiltmiyeceksin.

BAP 13

EĞER aranızda bir peygamber, yahut ruya gören çıkarsa, ve sana bir hârika yahut bir alâmet verirse, ² ve: Bilmediğiniz başka ilâhların ardınca yürüyelim ve onlara kulluk edelim, diye hakkında söylediği alâmet yahut hârika vaki olursa; ³ o peygamberin yahut ruya görenin sözlerini dinlemiyeyceksiniz; çünkü Allahınız RABBİ bütün yüreğinizle, ve bütün canınızla seviyor musunuz diye bilmek için Allahınız RAB sizi deniyor. ⁴ Allahınız RABBİN ardınca yürüyeceksiniz, ve ondan korkacaksınız, ve onun emirlerini tutacaksınız, ve onun sözünü dinlemiyeyceksiniz, ve ona kulluk edeceksiniz, ve ona yapışacaksınız. ⁵ Ve o peygamber, yahut o ruya gören öldürülecek; çünkü Allahınız RABBİN size yürümeği emrettiği yoldan sizi çekmek için, sizi Mısır diyarından çıkaran, ve sizi kölelik evinden kurtaran Allahınız RABBE karşı sapıklık söylemiştir. Böylece aranızdan kötülüğü atacacaksınız.

⁶ Eğer kardeşin, ananın oğlu, yahut kendi oğlun, yahut kendi kızın, yahut koynundaki karın, yahut canın gibi olan dostun, seni gizlice baştan çıkarmak için, senin ve atalarının bilmediğiniz, ⁷ etrafınızdaki, dünyanın bir ucundan obir ucuna kadar, sana yakın yahut senden uzak olan milletlerin ilâhlarından biri hakkında: Gidelim, ve başka ilâhlara kulluk edelim, derse; ⁸ ona uymıyacaksın, ve onu dinlemiyeyceksin; ve gözün ona acımıyacak, ve esirgemiyeyceksin, ve onu gizlemiyeyceksin; ⁹ fakat onu mutlaka öldüreceksin; onu öldürmek için önce senin elin, ve sonra bütün kavmin eli onun üzerine olacak. ¹⁰ Ve ölsün diye onu taşla taşıyacaksın, çünkü seni Mısır diyarından kölelik evinden çıkaran Allahın RABDEN seni çekmeğe çalışmıştır. ¹¹ Ve bütün İsrail işitip korkacaklar, ve bir daha aranızda bunun gibi kötü bir şey yapmıyacaklardır.

¹² Allahın RABBİN oturmak için sana vermekte olduğu şehirlerin birinde: Aranızdan ayak takımı bazı adamlar çıktılar, ¹³ ve: Gidelim, ve bilmediğiniz başka ilâhlara kulluk edelim, diye şehirlerinin halkını çektiler, denildiğini işitirsen; ¹⁴ o zaman sen arıyacaksın, ve araştırıp iyice soracaksın; ve işte, eğer hakikat ise, ve aranızda bu mekruh şey yapıldığı sabitse, ¹⁵ o şehrin ahalisini mutlaka kılıçtan geçireceksin, onu ve onda olan her şeyi, hayvanlarını tamamen yok edeceksin. ¹⁶ Ve onun bütün çapul malını sokağın ortasına

yıgacaksın, ve şehri ve bütün çapul malının hepsini ateşle Allahın RABBE yakacaksın; ve ebedî bir yığın olacak; ve artık yapılmıyacaktır. ¹⁷ Yok edilecek şeylerden hiç biri eline yapışmıyacak; ta ki, Allahın RABBİN gözünde doğru olanı yapmak için, bugün sana emretmekte olduğum RABBİN bütün emirlerini tutmak üzere, ¹⁸ RABBİN sözünü dinlediğin zaman, RAB öfkesi kızgınlığından dönsün, ve atalarına and ettiği gibi, sana merhamet göstere, ve sana acısın, ve seni çoğaltsın.

BAP 14

SİZ Allahınız RABBİN oğullarısınız; ölü için bedeninizde yara açmıyacaksınız, ve gözlerinizin arasını tüysüz kılmıyacaksınız. ² Çünkü sen Allahın RABBE mukaddes bir kavmsın, ve RAB, yer üzerinde olan bütün kavmlardan üstün olarak, kendisine has bir kavim olmak üzere seni seçti.

³ Hiç bir mekruh şey yemiyeceksin. ⁴ Yiyebileceğiniz hayvanlar şunlardır: sığır, koyun, ve keçi, ⁵ geyik, ve ceylan, ve sığın, ve dağ keçisi, ve karaca, ve ahu, ve dağ koyunu. ⁶ Ve hayvanlar arasında tırnağı yarık, ve tırnağı çatal olan ve geviş getiren her hayvanı yiyebilirsiniz. ⁷ Fakat geviş getiren, yahut tırnağı yarık olanlardan şunları yemiyeceksiniz: deve, ve tavşan, ve kaya porsuğu, çünkü geviş getirirler, fakat çatal tırnaklı değildirler, onlar size murdardır; ⁸ ve domuz, çünkü çatal tırnaklıdır, fakat geviş getirmez; o size murdardır; bunların etinden yemiyeceksiniz, ve leşlerine dokunmıyacaksınız.

⁹ Sularda olanların hepsinden şunları yiyebilirsiniz: bütün kanatlı ve pullu olanları yiyebilirsiniz; ¹⁰ ve bütün kanatsız ve pulsuz olanları yemiyeceksiniz; bunlar size murdardır.

¹¹ Bütün tahir kuşları yiyebilirsiniz. ¹² Fakat onlardan yemiyeceğiniz şunlardır: kartal, ve tavşancıl, ve karakuş, ¹³ ve toy, ve şahin, ve cinsine göre çaylak, ¹⁴ ve cinslerine göre bütün kargalar, ¹⁵ ve devekuşu, ve buhu, ve kukuma, ve cinsine göre atmaca, ¹⁶ küçük baykuş, ve büyük baykuş, ve kuğu kuşu, ¹⁷ ve saka kuşu, ve akbaba, ve karabatak, ¹⁸ ve leylek, ve cinsine göre balıkçıl, ve hüdhüd, ve yarasa. ¹⁹ Ve bütün kanatlı haşarat size murdardır; yenilmeyeceklerdir. ²⁰ Bütün tahir kuşları yiyebilirsiniz.

²¹ Hiç bir leş yemiyeceksiniz; onu yesin diye şehirlerinde olan garibe verebilirsin; yahut yabancıya satabilirsin; çünkü sen Allahın RABBE mukaddes bir kavmsın. Oğlağı anasının südünde pişirmeyeceksin.

²² Yıldan yıla tarlada çıkan tohumunun bütün mahsülünün ondalığını mutlaka vereceksin. ²³ Ve daima Allahın RABDEN korkmağı öğrenmek için, buğdayının ve şarabının ve zeytin yağının ondalığını, ve sığırlarının, ve sürülerinin ilk doğanlarını, Allahın RABBİN önünde, ismine mesken olmak üzere seçeceği yerde yiyeceksin. ²⁴ Allahın RAB sana bereket verdiği zaman, Allahın RABBİN ismine mesken olmak üzere seçeceği yer senden çok uzak olduğu için, yol onu taşıyamıyacağın kadar sana uzunsa, ²⁵ o zaman onu para yapıp, parayı elinde çıkın edeceksin, ve Allahın RABBİN seçeceği yere gideceksin, ²⁶ ve parayı canının dilediği her şey için, sığırlar için, ve koyunlar için, ve şarap için, ve içki için, ve canının senden istiyeceği her şey için vereceksin, ve orada, Allahın RABBİN önünde yiyeceksin, ve sen ve evinin halkı sevineceksiniz. ²⁷ Ve şehirlerinde olan Leviliyi bırakmıyacaksın; çünkü onun seninle payı ve mirası yoktur.

²⁸ Her üç yıl sonunda, o yılda mahsülünün ondalığının hepsini çıkaracaksın, ve şehirlerinde biriktireceksin; ²⁹ ve seninle payı ve mirası olmadığı için Levili, ve şehirlerinde olan garip, ve öksüz, ve dul kadın gelecekler, ve yiyip doyacaklar; ta ki, Allahın RAB yapmakta olduğun elinin her işinde seni mubarek kılsın.

BAP 15

HER yedi yıl sonunda bir ibra yapacaksın. ² Ve ibra şöyle olur: Her alacaklı komşusuna

ödünç verdiği şeyi ibra edecektir; komşusunu ve kardeşini sıkıştırmıyacaktır; çünkü RABBİN ibrası ilân edilmiştir. ³ Yabancıyı sıkıştırabilirsin; fakat kardeşinde olan kendi her şeyini elin ibra edecektir. ⁴ Bununla beraber sende fakir olmayacaktır; çünkü Allahın RABBİN onu mülk edinmek için sana miras olarak vermekte olduğu diyarda, ⁵ ancak bugün sana emretmekte olduğum bütün bu emri yapmak üzere tutmak için Allahın RABBİN sözünü iyice dinlersen, RAB seni mutlaka mubarek kılacaktır. ⁶ Çünkü Allahın RAB sana vadetmiş olduğu gibi seni mubarek kılacaktır; ve çok milletlere ödünç vereceksin, fakat sen ödünç almıyacaksın; ve çok milletlere saltanat edeceksin, fakat onlar sana saltanat etmeyecekler.

⁷ Allahın RABBİN sana vermekte olduğu kendi memleketinde, kardeşlerinden biri, fakir bir adam, senin yanında, kapılarının birinde olursa, yüreğini katılaştırmıyacaksın, ve fakir kardeşine elini kapamıyacaksın; ⁸ fakat ona mutlaka elini açacaksın, ve muhtaç olduğu şeyde mutlaka ihtiyacına yetecek kadar ona ödünç vereceksin. ⁹ Sakın: Yedinci yıl, ibra yılı yakındır, diye yüreğinde bayağı düşünce olmasın; ve fakir kardeşine karşı gözün kötü olmasın, ve ona bir şey vermemezlik etmiyesin; ve sana karşı RABBE çağırırsa sana suç olmasın. ¹⁰ Ona mutlaka vereceksin, ve ona verdiği zaman yüreğin kederlenmeyecek; çünkü bütün işlerinde, ve el attığın her şeyde, Allahın RAB seni bunun için mubarek kılacaktır. ¹¹ Çünkü memleketin içinden fakir eksik olmayacaktır; bunun için ben: Mutlaka kendi memleketinde kardeşine, hakirine, ve fakirine elini açacaksın, diye sana emrediyorum.

¹² Eğer kardeşin, İbranî bir erkek, yahut İbranî bir kadın sana satılır, ve altı yıl sana kölelik ederse; o zaman yedinci yılda onu yanından hür olarak salıvereceksin. ¹³ Ve hür olarak onu yanından salıverdiğin zaman, onu eli boş salıvermeyeceksin; ¹⁴ kendi süründen ve harmanından, ve mâsarandan ona cömertçe vereceksin; Allahın RAB sana nasıl bereket verdi ise, ona öyle vereceksin. ¹⁵ Ve Mısır diyarında köle olduğunu, ve Allahın RABBİN seni kurtardığını hatırlıyacaksın; bunun için sana bugün bu şeyi emrediyorum. ¹⁶ Ve vaki olacak ki, eğer seni ve evini sevdiği, senin yanında rahat olduğu için: Yanından çıkmam, derse; ¹⁷ o zaman bir biz alacaksın, ve onu kulağından kapıya saplıyacaksın, ve o ebediyen senin kölen olacak. Ve cariyene de böyle yapacaksın. ¹⁸ Hür olarak onu yanından salıverdiğin zaman gözüne güç görünmeyecek; çünkü altı yıl bir gündelikçinin gündeliğinin iki katını sana hizmet etmiştir; ve Allahın RAB seni yaptığın her şeyde mubarek kılacaktır.

¹⁹ Sığırlarında ve sürülerinde ilk doğan her erkeği Allahın RABBE mukaddes kılacaksın; sığırlarının ilk doğanı ile iş görmeyeceksin, ve sürülerinin ilk doğanını kırmıyacaksın. ²⁰ Sen ve evin halkı, Allahın RABBİN önünde, RABBİN seçeceği yerde onu yıldan yıla yiyeceksiniz. ²¹ Ve eğer onda bir kusur varsa, topal yahut körse, her hangi kötü kusur varsa, Allahın RABBE onu kurban etmeyeceksin. ²² Senin kapılarında, murdar adam ve tahir adam farksız olarak, geyik ve ceylan yenildiği gibi onu yiyeceksiniz. ²³ Ancak onun kanını yemeyeceksin; onu su gibi yere dökeceksin.

BAP 16

ABİB ayını tut, ve Allahın RABBE fısıh yap; çünkü Allahın RAB Abib ayında, geceleyin seni Mısırdan çıkardı. ² Ve RABBİN ismine mesken olarak seçeceği yerde sürülerden ve sığırlardan Allahın RABBE fishı kurban edeceksin. ³ Onunla mayalı ekmeği yemeyeceksin; hayatının bütün günlerinde Mısır diyarından çıktığın günü hatırlıyasın diye onunla yedi gün mayasız ekmeği, düşkünlük ekmeğini yiyeceksin; çünkü Mısır diyarından acele ile çıktın. ⁴ Ve yedi gün bütün sınırların içinde senin yanında maya görülmiyecek; ve birinci günde akşamlayın kurban edeceğin etten, sabaha kadar bütün

gece kalmıyacak. ⁵ Allahın RABBİN sana vermekte olduğu şehirlerinin birinde fışkı kurban edemezsin; ⁶ ancak fışkı Allahın RABBİN ismine mesken olarak seçeceği yerde, akşamlayın güneş battığı zaman, tam Mısırdan çıktığın vakitte kurban edeceksin. ⁷ Ve Allahın RABBİN seçeceği yerde onu pişirip yiyeceksin; ve sabahlayın dönüp çadırlarına gideceksin. ⁸ Altı gün mayasız ekmek yiyeceksin; ve yedinci gün Allahın RABBE mukaddes toplantı olacak; iş yapmıyacaksın.

⁹ Kendine yedi hafta sayacaksın; ekine orak salmağa başladığın vakitten yedi hafta saymağa başlayacaksın. ¹⁰ Allahın RABBİN sana verdiği berekete göre, vereceğin elinin gönüllü takdimesinin vergisile, Allahın RABBE haftalar bayramını tutacaksın; ¹¹ ve Allahın RABBİN önünde, sen ve oğlun, ve kızın, ve kölen, ve cariyen, ve şehirlerinde olan Levili, ve aranda olan garip ve öksüz ve dul kadın, Allahın RABBİN ismine mesken olmak üzere seçeceği yerde sevineceksiniz. ¹² Ve Mısırdaki köle olduğunu hatırlıyacaksın; ve bu kanunları tutacaksın, ve yapacaksın.

¹³ Harmanından ve mâsarandan mahsulü devşirdikten sonra kendin için yedi gün haymeler bayramını tutacaksın; ¹⁴ ve bayramında sen, ve oğlun, ve kızın, ve kölen, ve cariyen, ve kapılarında olan Levili, ve garip, ve öksüz, ve dul kadın sevineceksiniz. ¹⁵ RABBİN seçeceği yerde Allahın RABBE yedi gün bayram edeceksin; çünkü Allahın RAB bütün mahsulünde, ve ellerinin bütün işinde sana bereket verecek, ve sen ancak sevinçli olacaksın. ¹⁶ Yılda üç kere, mayasız ekmek bayramında, ve haftalar bayramında, ve haymeler bayramında, bütün erkeklerin Allahın RABBİN önünde, onun seçeceği yerde görünecekler; ve RABBİN önünde elleri boş görülmeyecekler; ¹⁷ Allahın RABBİN sana verdiği berekete göre herkes elinden geldiği kadar verecek.

¹⁸ Allahın RABBİN sana vermekte olduğu bütün kapılarında, kendin için sıptlarına göre hâkimler ve memurlar koyacaksın; ve kavma adalet hükmü ile hükmedecekler. ¹⁹ Hakkı saptırmıyacaksın; şahıslara itibar etmiyeceksin; ve rüşvet almıyacaksın; çünkü rüşvet hikmetlilerin gözlerini kör eder, ve salihlerin sözlerini döndürür. ²⁰ Sen yaşıyasın ve Allahın RABBİN sana vermekte olduğu diyarı miras olarak alasın diye adaletin, adaletin ardınca yürüyeceksin.

²¹ Kendin için yapacağın Allahın RABBİN mezbahı yanında hiç bir türlü ağaçtan kendine Aşera dikmiyeceksin. ²² Ve kendin için Allahın RABBİN nefret ettiği dikili taş dikmiyeceksin.

BAP 17

KUSURU yahut her hangi kötü şeyi olan sığırı, ve koyunu Allahın RABBE kurban etmiyeceksin; çünkü bu, Allahın RAB için mekruh şeydir.

² Eğer aranızda, Allahın RABBİN sana vermekte olduğu şehirlerinin birinde, Allahın RABBİN ahdini tecavüz etmek üzere, onun gözünde kötü olanı yapan bir erkek yahut bir kadın bulunursa, ³ ve gidip başka ilâhlara, yahut güneşe, yahut aya, yahut bütün gökler ordusuna kulluk etmişse, ve onlara secde kılmışsa (ki onu ben emretmedim), ⁴ ve sana bildirilirse, ve onu işitirsen, o zaman iyice araştıracaksın; ve işte, gerçekse, ve bu mekruh şey İsrailde yapıldığı sabitse, ⁵ o zaman o erkeği yahut o kadını, bu kötü şeyi yapan erkeği yahut kadını, kapılarına çıkaracaksın; ve onları taşla taşıyacaksin, ve ölecekler. ⁶ Ölecek olan adam iki şahidin, veya üç şahidin sözü ile öldürülecek; bir şahidin sözü ile öldürülmiyecektir. ⁷ Onu öldürmek için, önce şahitlerin eli, ve ondan sonra bütün kavmin eli onun üzerinde olacaktır. Böylece kötülüğü aranızdan kaldıracaksin.

⁸ Eğer şehirlerinde çekişme maddeleri olarak, kanla kan arasında, dava ile dava arasında, yahut döğüşle döğüş arasında senin için hükmedecek çok güç bir şey olursa;

o zaman kalkacaksın, ve Allahın RABBİN seçeceği yere çıkacaksın; ⁹ ve kâhinlere, Levililere, ve o günlerde hâkim olana geleceksin; ve araştıracaksın; ve hüküm kararını sana bildirecekler. ¹⁰ Ve RABBİN seçeceği yerden sana bildirecekleri karara göre yapacaksın; ve sana öğretecekleri her şeye göre yapmağa dikkat edeceksin; ¹¹ sana öğretecekleri şeriata göre, ve söyleyecekleri hükme göre yapacaksın; sana bildirecekleri karardan sağa, yahut sola sapmayacaksın. ¹² Ve herkim, Allahın RABBE hizmet etmek üzere orada duran kâhini, yahut hâkimi dinlemiyerek küstahlıkla davranırsa, o adam ölecektir; ve İsrailden kötülüğü kaldıracaksın. ¹³ Ve bütün kavm işitip korkacaklar, ve artık küstahlık etmeyeceklerdir.

¹⁴ Allahın RABBİN sana vermekte olduğu diyara geldiğin, ve onu mülk edindiğin, ve orada oturduğun, ve: Etrafımda olan bütün milletler gibi üzerime kiral koyacağım, dediğin zaman; ¹⁵ mutlaka Allahın RABBİN seçeceği adamı üzerine kiral koyacaksın; kardeşlerin arasından birini üzerine kiral koyacaksın; kardeşlerinden olmıyan yabancı bir adamı kendi üzerine koyamazsın. ¹⁶ Ancak kendisi için atlar çoğaltmıyacak, ve at çoğaltmak için kavmı Mısıra geri göndermeyecektir; çünkü RAB size: Artık bir daha bu yoldan dönmiyeceksiniz, demiştir. ¹⁷ Ve yüreği sapmasın diye kendisi için karılar çoğaltmıyacak; ve kendisi için fazla gümüş ve altın çoğaltmıyacak.

¹⁸ Ve vaki olacak ki, kırallığın tahtı üzerine oturduğu zaman, kâhinlerin, Levililerin önünde olandan bu şeriatın bir nushasını bir kitaba yazacak; ¹⁹ ve yanında olacak, ve hayatının bütün günlerinde ondan okuyacak, ta ki, Allahı RABDEN korkmağı, bu şeriatın bütün sözlerini ve bu kanunları yapmak üzere onları tutmağı öğrensin; ²⁰ kardeşleri üzerine yüreği yükselmesin, ve emirden sağa ve sola sapmasın; ta ki, kendisi ve oğulları, İsrailin ortasında, ülkesinde çok yaşasınlar.

BAP 18

KÂHİNLERİN, Levililerin, bütün Levi sıptının İsraille payı ve mirası olmıyacaktır; ateşle yapılan RABBİN takdimelerini ve onun mirasını yiyeceklerdir. ² Ve kardeşleri arasında onların mirası olmıyacaktır; RABBİN onlara söylediği gibi, kendisi onların mirasıdır. ³ Ve kavmdan gerek sığır gerek koyun kurban edenlerden, kâhinlerin hakkı şu olacaktır: kâhine kol ve iki çene ve işkembe verilecektir. ⁴ Kendi buğdayının, yeni şarabının, ve zeytin yağının turfandasını, ve koyunlarının yapağısının ilkini ona vereceksin. ⁵ Çünkü kendisi ve oğulları daima RABBİN ismile hizmet etmek üzere dursunlar diye Allahın RAB bütün sıptlarından onu seçti.

⁶ Ve eğer bir Levili misafir bulunduğu senin şehirlerinin birinden bütün İsrailden, RABBİN seçeceği yere bütün canının arzusu ile gelirse; ⁷ o zaman orada RABBİN önünde duran bütün kardeşleri, Levililer gibi Allahı RABBİN ismile hizmet edecektir. ⁸ Baba mirasının satışından gelenden başka, müsavî pay yiyecekler.

⁹ Allahın RABBİN sana vermekte olduğu diyara geldiğin zaman, o milletlerin mekruh şeylerine göre yapmayı öğrenmiyeceksin. ¹⁰ Aranızda oğlunu ve kızını ateşten geçiren, yahut falcı, yahut müneccim, yahut sihirbaz, yahut afsuncu, ¹¹ yahut büyücü, yahut cinci, yahut bakıcı, yahut ölümlere danışan bulunmıyacak. ¹² Çünkü bu şeyleri yapan adam RABBE mekruhtur; ve Allahın RAB bu mekruh şeylerden dolayı onları senin önünden kovuyor. ¹³ Allahın RAB ile kâmil olacaksın. ¹⁴ Çünkü mülkünü alacağın bu milletler müneccimleri ve falcıları dinlerler; fakat Allahın RAB seni böyle yapmağa bırakmamıştır. ¹⁵ Allahın RAB senin için aranızdan, kardeşlerinden benim gibi bir peygamber çıkaracak; onu dinliyeceksin; ¹⁶ nasıl ki, Horebde toplantı gününde: Bir daha Allahım RABBİN sesini işitmiyeyim, ve artık bu büyük ateşi görmiyeyim, ve ölmüyeyim, diye Allahın RABDEN istedin. ¹⁷ Ve RAB bana dedi: Söylediklerini iyi dediler. ¹⁸ Onlar için kardeşleri arasından

senin gibi bir peygamber çıkaracağım; ve sözlerimi onun ağzına koyacağım, ve ona emredeceğim her şeyi onlara söyleyecek. ¹⁹ Ve vaki olacak ki, benim isimle söyleyeceği sözlerimi dinlemeyecek olan adamdan ben arıyacağım.

²⁰ Ancak bir peygamber kendisine söylemeği emretmediğim bir söz küstahça benim isimle söyler, yahut başka ilâhların ismile söylerse, o peygamber ölecektir. ²¹ Ve: RABBİN söylemediği söz nasıl bilelim? diye yüreğinden dersin; ²² peygamber RABBİN ismile söylediği zaman, o şey olmaz, ve çıkmazsa, RABBİN söylemediği şey odur; peygamber küstahlıkla söylemiştir, ondan yılmıyacaksın.

BAP 19

ALLAHIN RABBİN memleketlerini sana vermekte olduğu milletleri, Allahın RAB attığı zaman, ve onların mülkünü aldığı, ve onların şehirlerinde ve evlerinde oturduğu zaman; ² Allahın RABBİN mülk edinmek için sana vermekte olduğu memleketinin ortasında kendin için üç şehir ayıracaksın. ³ Kendin için yolu hazırlıyacaksın, ve Allahın RABBİN sana miras olarak verdiği memleketin sınırını üçe böleceksin, ta ki, her adam öldüren oraya kaçsın.

⁴ Ve sağ kalmak için oraya kaçacak adam öldüren hakkında yapılacak olan şudur: komşusundan geçmişte nefreti olmayıp onu bilmiyerek vuran adam; ⁵ meselâ, komşusu ile odun kesmek için ormana gider, ve eli ağacı kesmek için balta ile vurur, ve demir saptan çıkıp komşusuna değer, ve ölürse; o, bu şehirlerden birine kaçacak ve sağ kalacaktır; ⁶ yoksa kan öcünü alan, yüreği kızgınken, adam öldürenin ardını kovalar, ve yol uzun olduğu için ona yetişir, ve öldürdüğü adamdan geçmişte nefreti olmadığından dolayı ölüme müstahak değilken onu vurur. ⁷ Bunun için sana: Kendin için üç şehir ayıracaksın, diye emrediyorum. ⁸ Ve Allahın RABBİ sevmek, ve daima onun yollarında yürümek üzre bugün sana emretmekte olduğum bütün bu emri yapmak için tutarsan, ⁹ eğer Allahın RAB atalarına and ettiği gibi senin sınırını genişletirse, ve atalarına vermeği vadettiği bütün diyarı sana verirse, o zaman kendin için bu üç şehir üzerine üç daha katacaksın; ¹⁰ ta ki, Allahın RABBİN miras olarak sana vermekte olduğu memleketinin içinde suçsuz kan dökülmesin, ve senin üzerine kan olmasın.

¹¹ Fakat bir adam komşusundan nefret eder ve pusuda onu beklerse, ve onun üzerine kalkıp onu vurursa, ve o ölürse, ve bu şehirlerden birine kaçarsa; ¹² o zaman kendi şehrinin ihtiyarları gönderip onu oradan alacaklar, ve ölsün diye kendisini kan öcünü alanın eline vereceklerdir. ¹³ Gözün ona acımayacaktır, fakat sana iyilik olsun diye suçsuz kanı İsrailden kaldıracaksın.

¹⁴ Allahın RABBİN mülk edinmek için sana vermekte olduğu diyarda alacağın mirasında, eski zaman adamlarının koymuş oldukları komşunun sınırının yerini değiştirmeyeceksin.

¹⁵ Bir adama karşı, işlediği her türlü suçta, her türlü fesat, yahut suç için bir şahit kalkmıyacak; iki şahidin sözü ile, veya üç şahidin sözü ile bir şey sabit olacaktır. ¹⁶ Eğer bir adama karşı kötülük hakkında şahadet etmek üzre, ona karşı yalancı bir şahit kalkarsa, ¹⁷ o zaman aralarında dava olan iki adam, RABBİN önünde, o günlerde olan kâhinler ve hâkimlerin önünde duracaklar; ¹⁸ ve hâkimler iyice araştıracaklar; ve işte, eğer şahit yalancı şahitse, ve kardeşine karşı yalan yere şahadet etmişse; ¹⁹ o zaman kardeşine yapmağı düşündüğü ne ise kendisine yapacaksınız; ve aranızdan kötülüğü kaldıracaksın. ²⁰ Ve artakalanlar işitip korkacaklar, ve artık bir daha aranızda bunun gibi kötü bir şey yapmıyacaklardır. ²¹ Ve gözün acımayacak; can yerine can, göz yerine göz, diş yerine diş, el yerine el, ayak yerine ayak.

BAP 20

SENİN düşmanlarına karşı cenge çıktığın, ve atlar ve cenk arabaları, ve senden çok bir

kavm gördüğün zaman onlardan korkmıyacaksın; çünkü seni Mısır diyarından çıkararak Allahın RAB seninle beraberdir. ² Ve vaki olacak ki, cenge gireceğiniz zaman, kâhin yaklaşacak ve kavma söyleyecek, ³ ve onlara diyecek: Dinle, ey İsrail, düşmanlarınıza karşı bugün cenge giriyorsunuz; yüreğiniz gevşemesin; korkmayın, ve titremeyin, ve onlardan yılmayın; ⁴ çünkü sizi kurtarmak üzere, sizin için düşmanlarınızla cenketmek için, sizinle beraber giden Allahınız RABDİR. ⁵ Ve zabıtlar kavma söyleyip diyecekler: Yeni ev yapan ve onu tahsis etmeyen kim vardır? gitsin ve evine dönsün; belki cenkte ölür ve başka bir adam onu tahsis eder. ⁶ Ve bağ diken ve onun ilk meyvasını toplamayan kim vardır? gitsin ve evine dönsün; belki cenkte ölür, ve onun ilk meyvasını başka adam toplar. ⁷ Ve bir kadına nişanlanan ve onu almıyan kim vardır? gitsin ve evine dönsün; belki cenkte ölür, ve başka bir adam onu alır. ⁸ Ve zabıtlar sözlerine devam edip kavma diyecekler: Korkan ve yüreği gevşek olan kim vardır? gitsin ve evine dönsün, ve kardeşlerinin yüreği, kendi yüreği gibi, erimesin. ⁹ Ve vaki olacak ki, zabıtlar kavma söylemeği bitirdikleri zaman, kavmin başında ordu reislerini tayin edecekler. ¹⁰ Bir şehre karşı cenketmek için ona yaklaştığın zaman, onu barışıklığa çağıracaksın. ¹¹ Ve vaki olacak ki, eğer sana sulh cevabı verirse, ve kapılarını sana açarsa, o vakit vaki olacak ki, içinde bulunan bütün kavm sana angaryacı olacaklar, ve sana kulluk edecekler. ¹² Ve eğer seninle musalaha etmiyip cenketmek isterse, o zaman onu muhasara edeceksin; ¹³ ve Allahın RAB onu senin eline verdiği zaman, onun her erkeğini kılıçtan geçireceksin; ¹⁴ ancak kadınları, ve çocukları, ve hayvanları, ve şehirde olan her şeyi, bütün malını kendin için çapul edeceksin; ve Allahın RABBİN sana verdiği düşmanlarının malını yiyeceksin. ¹⁵ Bu milletlerin şehirlerinden olmıyıp senden çok uzakta bulunan bütün şehirlere böyle yapacaksın. ¹⁶ Ancak Allahın RABBİN miras olarak sana vermekte olduğu bu kavmların şehirlerinden nefes alan kimseyi sağ bırakmıyacaksın; ¹⁷ fakat onları, Hittîleri, ve Amorîleri, ve Kenânîleri, ve Perizzîleri, ve Hivîleri, ve Yebusîleri, Allahın RABBİN sana emrettiği gibi tamamen yok edeceksin; ¹⁸ ta ki, kendi ilâhlarına yaptıkları bütün mekruh şeylerine göre yapmağı size öğretmesinler; yoksa Allahınız RABBE karşı suç edersiniz.

¹⁹ Bir şehirle cenk ederek onu almak için, çok günler onu muhasara edeceğin zaman, ağaçlarına balta vurarak onları harap etmiyeceksin; çünkü onlardan yiyebilirsin, ve onları kesmiyeceksin; çünkü kırın ağacı insan mıdır ki, senin tarafından muhasara olunsun? ²⁰ Ancak kendilerinden yenilmeyen ağaçlar olduklarını bildiğin ağaçları harap edip keseceksin; ve seninle cenk eden şehir düşüncüye kadar ona karşı meteris yapacaksın.

BAP 21

ALLAHIN RABBİN mülk edinmek için sana vermekte olduğu diyarda, kırdan düşmüş, ve kimin tarafından vurulduğu bilinmeyen öldürülmüş bir adam bulunursa, ² o zaman senin ihtiyarların ve hâkimlerin çıkacaklar, ve öldürülmüş adamın etrafında olan şehirlere uzaklığını ölçecekler; ³ ve vaki olacak ki, öldürülmüş adama en yakın olan şehrin ihtiyarları sığırlardan, çalıştırılmamış ve boyunduruk taşımamış genç bir inek alacaklar; ⁴ ve o şehrin ihtiyarları ineği, sürülmemiş ve ekilmemiş bir yer olan, akan bir vadiye indirecekler, ve orada, vadide ineğin boynunu kıracaklar. ⁵ Ve Levi oğulları, kâhinler yaklaşacaklar; çünkü Allahın RAB kendisine hizmet etmek için, ve RABBİN isimle mubarek kılmak için onları seçti; ve her davada ve her döğüşte onların sözüne göre olacaktır. ⁶ Ve o şehrin bütün ihtiyarları, öldürülmüş adama en yakın olanlar, vadide boynu kırılmış olan ineğin üzerinde ellerini yıkıyacaklar; ⁷ ve cevap verip diyecekler: Ellerimiz bu kanı dökmedi, ve gözlerimiz onu görmedi. ⁸ Kurtardığın kavmin İsraille bağışla, ya RAB, ve kavmin İsrail arasında suçsuz kan bırakma. Ve kan onlara

bağışlanacaktır. ⁹ Ve RABBİN gözünde doğru olanı yaptığın zaman suçsuz kanı aranızdan kaldıracaksın.

¹⁰ Düşmanlarına karşı cenge çıkacağın, ve Allahın RAB onları senin eline vereceği, ve onları esir olarak götürüleceğin zaman, ¹¹ esirler arasında bakılışı güzel bir kadın görüp onu arzu eder, ve karı olarak kendine almak istersen; ¹² o zaman onu evinin içine getireceksin; ve o başını tıraş edecek, ve tırnaklarını kesecektir; ¹³ esirliğin esvabını üzerinden atacak, ve senin evinde oturacak ve babasına anasına tam bir ay ağılıyacak; ve ondan sonra kendisine yaklaşacaksın, ve onun kocası olacaksın, ve o senin karın olacak. ¹⁴ Ve vaki olacak ki, eğer kendisinden hoşlanmazsan, o zaman canı nasıl isterse onu salıvereceksin; fakat onu para ile asla satmıyacaksın, ona kul gibi davranmıyacaksın, çünkü onu alçalttın.

¹⁵ Eğer bir adamın, biri sevilen ve öteki nefret olunan iki karısı olursa, ve sevilen ve nefret olunan kadınlar kendisine oğullar doğurmuş olurlarsa; ve ilk doğan oğul nefret olunan kadından ise; ¹⁶ o zaman vaki olacak ki, kendisinde olan malı miras olarak oğullarına böldüğü günde, nefret olunan kadından olan oğlu üzerine, sevilen kadından olan oğluna ilk oğulluk hakkını veremez; ¹⁷ fakat kendisinde olan bütün malın iki payını nefret olunan kadından olan oğluna vermekle ilk doğan olarak onu tanıyacaktır; çünkü o kuvvetinin başlangıcıdır; ilk doğanın hakkı onundur.

¹⁸ Eğer bir adamın, inatçı ve âsi, babasının sözünü ve anasının sözünü dinlemiyen, ve kendisini tedip ettikleri halde onları dinlemiyen bir oğlu olursa; ¹⁹ o zaman babası ve anası onu tutacaklar, ve onu şehrinin ihtiyarlarına, ve yerinin kapısına çıkaracaklar; ²⁰ ve şehrinin ihtiyarlarına diyecekler: Bu bizim oğlumuz inatçı ve âsidir, sözümüzü dinlemez; obur ve ayyaşdır. ²¹ Ve şehrinin bütün adamları onu taşla taşıyacaklar, ve ölecek; ve aranızdan kötülüğü kaldıracaksın; ve bütün İsrail işitip korkacaklar.

²² Ve bir adam ölüme müstahak bir suç işlemiş olup öldürülürse, ve onu bir ağaç üzerine asarsan; ²³ cesedi bütün gece ağaç üzerinde kalmıyacaktır, fakat o günde onu mutlaka gömeceksin; çünkü asılmış olan adam Allah tarafından lânetlidir; ve Allahın RABBİN miras olarak sana vermekte olduğu diyarını murdar etmiyeceksin.

BAP 22

KARDEŞİNİN öküzünü yahut koyununu yoldan sapmış gördüğün zaman, onları görmemezlikten gelmiyeceksin; mutlaka onları kardeşine geri getireceksin. ² Ve eğer kardeşin sana yakın değilse, yahut onu tanımıyorsan, o zaman onu kendi evine getireceksin, ve kardeşin onu arayınca kadar senin yanında kalacak, ve onu kendisine geri vereceksin. ³ Ve onun eşeği için böyle yapacaksın; ve onun esvabı için böyle yapacaksın; ve kardeşinin kaybettiği, ve senin bulduğun onun kaybolmuş her şeyi için böyle yapacaksın; görmemezlikten gelmemelisin. ⁴ Kardeşinin eşeğini, yahut öküzünü yolda düşmüş gördüğün zaman, onları görmemezlikten gelmiyeceksin; mutlaka kendisile beraber onları kaldıracaksın.

⁵ Kadının üzerinde erkek esvabı olmayacak, ve erkek kadın esvabı giymiyecek; çünkü bu şeyleri yapan herkes Allahın RABBİN mekruhudur.

⁶ Eğer yolda, tesadüfen senin önünde, her hangi bir ağaç üzerinde yahut toprak üzerinde, yavrular yahut yumurtalarla bir kuş yuvası bulunursa, ve ana yavrular yahut yumurtalar üzerinde oturmakta olursa, yavrularla beraber anayı almiyacaksın; ⁷ sana iyilik olsun ve ömrün uzun olsun diye anayı mutlaka salıvereceksin, fakat kendin için yavruları alabilirsin.

⁸ Yeni ev yaptığın zaman damın için korkuluk yapacaksın, ta ki, oradan birisi düşerse, evinin üzerine kan getirmiyesin.

⁹ Bağıni iki çeşit tohumla ekmiyeceksin, yoksa onun doluluğu, ektiğin tohum ve bağın mahsulü makdis için alınır. ¹⁰ Eşeği öküzle beraber koşup çift sürmiyeceksin. ¹¹ Yünle keten karışık kumaş giymiyeceksin.

¹² Örtünmekte olduğun örtünün dört kenarı üzerine saçaklar yapacaksın.

¹³ Eğer bir adam bir kadın alır, ve ona yaklaşır, ve ondan nefret ederse, ¹⁴ ve ona ayıp şeyler isnat edip onun ismini kötülere, ve: Bu kadını aldım, ve ona yaklaştığım zaman kendisinde kızlık nişanlarını bulmadım, derse; ¹⁵ o zaman genç kadının babası ve anası genç kadının kızlık nişanlarını alacaklar ve kapiya, şehrin ihtiyarlarına getirecekler; ¹⁶ ve genç kadının babası ihtiyarlara diyecek: Kızımı bu adama karı olarak verdim, ve ondan nefret ediyor; ¹⁷ ve işte: Senin kızında kızlık nişanlarını bulmadım, diyerek ona ayıp şeyler isnat etti; ve lâkin kızımın kızlık nişanları bunlardır. Ve esvabî şehrin ihtiyarları önüne serecekler. ¹⁸ Ve o şehrin ihtiyarları o adamı alıp kendisini tedip edecekler; ¹⁹ ve yüz şekel* gümüş para cezasına onu mahkûm edip genç kadının babasına verecekler, çünkü o adam İsrailin bir kızının ismini kötiledi; ve kadın o adamın karısı olacak; bütün ömrünce onu boşıyamıyacaktır. ²⁰ Fakat bu şey, genç kadında kızlık nişanları bulunmadığı, hakikatsa; ²¹ o zaman genç kadını babasının evinin kapısına çıkaracaklar, ve şehrinin adamları onu taşla taşıyacaklar, ve ölecek, çünkü babasının evinde zina etmiş olmakla İsrailde alçaklık etmiştir; ve aranızdan kötülüğü kaldıracaksın.

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

²² Eğer bir adam, başka bir adamın karısı olan bir kadınla yatmakta olarak bulunursa, o zaman kadınla yatan adam ve kadın, onların ikisi de öleceklerdir; ve kötülüğü İsrailden kaldıracaksın.

²³ Eğer kız olan bir genç kadın bir adama nişanlı ise, ve bir adam onu şehirde bulup onunla yatarsa; ²⁴ o zaman onların ikisini de o şehrin kapısına çıkaracaksınız, ve onları, şehirde olduğu halde bağırmağı için, kadını, ve komşusunun karısını alçalttığı için erkeği taşla taşıyacaksınız, ve ölecekler; ve kötülüğü aranızdan kaldıracaksın.

²⁵ Fakat adam nişanlı genç kadını kırdada bulursa, ve onu yakalayıp kendisiyle yatarsa; o zaman yalnız onunla yatmış olan adam ölecektir; ²⁶ fakat genç kadına bir şey yapmıyacaksın; genç kadında ölüme müstahak suç yoktur; çünkü bir adam komşusuna karşı nasıl kalkar, ve onu öldürürse, bu şey de öyledir; ²⁷ çünkü onu kırdada buldu, nişanlı genç kadın bağırmağı, ve onu kurtaran olmamıştır.

²⁸ Eğer bir adam, kız olan nişanlanmamış genç bir kadın bulursa ve onu tutup onunla yatarsa, ve onlar bulunurlarsa; ²⁹ o zaman onunla yatmış olan adam genç kadının babasına elli şekel gümüş verecektir, ve kadın onun karısı olacaktır, çünkü onu alçaltmıştır; bütün ömrünce onu boşıyamıyacaktır.

³⁰ Bir adam babasının karısını almıyacak, ve babasının eteğini açmıyacak.

BAP 23

HUSYESİ ezilmiş, yahut uzvu kesilmiş olan adam RABBİN cemaatine girmiyecektir.

² Nameşru çocuk RABBİN cemaatine girmiyecektir; kendinden olanlardan hiç biri, hattâ onuncu nesle kadar, RABBİN cemaatine girmiyecektir.

³ Bir Ammonî, yahut bir Moabî Allahın cemaatine girmiyecek; onlardan hiç biri, hatta onuncu nesle kadar, RABBİN cemaatine asla girmiyecektir; ⁴ çünkü Mısırdan çıktığınız zaman, sizin önünüze ekmekle ve su ile çıkmadılar, ve çünkü sana karşı Mezopotamyanın Petor şehrinden Beor oğlu Balamı, sana lânet etmek için ücretle tuttular. ⁵ Fakat Allahın RAB Balamı dinlemek istemedi; fakat Allahın RAB lâneti senin için berekete döndürdü, çünkü Allahın RAB seni sevdi. ⁶ Bütün ömrünce onların selâmetini ve iyiliğini hiç aramıyacaksın.

⁷ Edomîden nefret etmiyeceksin; çünkü o senin kardeşindir; Mısırlıdan nefret etmiyeceksin, çünkü onun memleketinde gariptin. ⁸ Onlara doğan üçüncü nesil çocukları RABBİN cemaatine girecekler.

⁹ Ordugâhtan düşmanlarına karşı çıktığın zaman kendini her bir kötü şeyden sakınacaksın. ¹⁰ Eğer aranızda gece halinden dolayı tahir olmıyan bir adam bulunursa, o zaman ordugâhın dışarisına çıkacak, ordugâhın içine girmiyecektir; ¹¹ fakat vaki olacak ki, akşam olunca suda yıkanacak; ve güneş batınca ordugâhın içine girecektir. ¹² Ve ordugâhın dışarisında bir yerin olacak, ve oraya dışarı çıkacaksın; ¹³ ve silâhlarının arasında bir kazık olacak; ve vaki olacak ki, dışarıda oturduğun zaman, onunla kazacaksın, ve dönüp senden çıkanı örteceksin; ¹⁴ çünkü Allahın RAB seni kurtarmak, ve senin önünde düşmanlarını ele vermek için senin ordugâhının ortasında yürüyor; bunun için, sende çirkin bir şey görmesin, ve senden yüz çevirmesin diye ordugâhın mukaddes olacaktır.

¹⁵ Efendisinin yanından sana kaçmış olan köleyi efendisine teslim etmiyeceksin; ¹⁶ seninle beraber, aranızda, senin şehirlerinin birinde seçeceği, beğendiği yerde oturacak; onu sıkıştırmıyacaksın.

¹⁷ İsrail kızlarından ve İsrail oğullarından kendilerini fuhşa vakfetmiş kimse olmıyacaktır.

¹⁸ Kadın fuhşunun kazancını, yahut erkek fuhşunun ücretini, her hangi bir adak için Allahın RABBİN mabedine getirmiyeyeceksin; çünkü bunların ikisi de Allahın RABBE mekruh şeylerdir.

¹⁹ Para faizi olsun, zahire faizi olsun, yahut ödünç verilen her şeyin faizi olsun, faizle kardeşine ödünç vermiyeceksin. ²⁰ Yabancıya faizle ödünç verebilirsin; fakat kardeşine faizle ödünç vermiyeceksin, ta ki, mülk olarak almak üzere gitmekte olduğun diyarda elini atacağın her şeyde Allahın RAB seni mubarek kılsın.

²¹ Allahın RABBE adak adadığın zaman onu ödemekte gecikmiyeceksin; çünkü Allahın RAB mutlaka onu senden arıyacaktır; ve senin için suç olur. ²² Fakat adak adamaktan çekinirsen, senin için suç olmaz. ²³ Allahın RABBE ağzınla söylediğin gönüllü takdimeyi nasıl adadınsa, öylece dudaklarından çıkanı tutup yapacaksın.

²⁴ Komşunun bağına girdiğin zaman, canının istediği gibi, doyuncıya kadar üzüm yiyebilirsin, fakat kabına koymıyacaksın. ²⁵ Komşunun ekinine girdiğin zaman elinle başakları koparabilirsin; fakat komşunun ekinine orak salmıyacaksın.

BAP 24

BİR adam bir kadın alıp onunla evlendiği zaman vaki olacak ki, onda utanılacak bir şey bulduğu için, kadın onun gözünde lütuf bulmazsa, onun için boş kâğıdını yazacak, ve onun eline verecek, ve onu evinden gönderecektir. ² Ve evinden ayrıldıktan sonra kadın gidip başka bir erkeğin karısı olabilir. ³ Ve sonraki adam da ondan nefret ederse, ve onun için boş kâğıdını yazarsa, ve onun eline verip onu evinden gönderirse; yahut onu kendisine karı olarak almış olan sonraki adam ölürse; ⁴ onu göndermiş olan evelki kocası, kadın murdar edildikten sonra, onu kendisine karı olarak tekrar alamaz; çünkü RABBİN önünde bu mekruh bir şeydir; ve Allahın RABBİN sana miras olarak vermekte olduğu memlekete suç işlettirmiyeyeceksin.

⁵ Bir adam yeni bir kadın aldığı zaman cenge çıkmıyacak, ve onun üzerine hiç bir iş yükletilmeyecek; bir yıl evinde serbest olacak, ve aldığı kadını sevindirecektir.

⁶ Değirmeni yahut üst taşını kimse rehin almıyacaktır; çünkü adamın hayatını rehin alıyor.

⁷ Eğer İsrail oğullarından, kendi kardeşlerinden bir canı çalan adam bulunursa, ve ona köle gibi davranır, yahut onu satarsa, o zaman o hırsız ölecektir; ve aranızdan kötülüğü

kaldıracaksın.

⁸ Cüzam hastalığında kâhinlerin, Levililerin size öğretecekleri her şeye göre yapmağa, ve onları iyice tutmağa dikkat edin; onlara emrettiğim gibi yapmak için tutacaksınız. ⁹

Mısırdan çıktığınız zaman, Allahın RABBİN yolda Miryama yaptığı şeyi hatırlayın.

¹⁰ Komşuna bir şey ödünç verdiğin zaman onun rehinini almak için evine girmiyeceksin.

¹¹ Dışarıda duracaksın, ve kendisine ödünç verdiğin adam, rehini sana dışarıya çıkaracak. ¹² Ve eğer o adam düşkünse, onun rehini ile yatmayacaksın; ¹³ güneş battığı zaman rehini mutlaka kendisine geri vereceksin, ve esvabında yatacak, ve sana hayırdüa edecek; ve Allahın RABBİN önünde senin için salâh sayılacaktır.

¹⁴ Kardeşlerinden olsun, yahut memleketinde şehirlerinin içinde olan kendi gariplerinden olsun, düşkün ve fakir ücretliyi sıkıştırmıyacaksın; ¹⁵ onun ücretini gününde güneş batmadan vereceksin (çünkü düşkündür ve yüreği onu özler); yoksa sana karşı RABBE feryat eder, ve senin için suç olur.

¹⁶ Oğullar için babalar öldürülmeyecekler, ve babalar için oğullar öldürülmeyeceklerdir; herkes kendi suçu için öldürülecektir.

¹⁷ Garip ve öksüz hakkında hüküm değiştirmiyeceksin, ve dul kadının esvabını rehin olarak almayacaksın; ¹⁸ ve Mısırdaki köle olduğunu, ve Allahın RABBİN seni oradan kurtardığını hatırlıyacaksın; bu şeyi yapmağı bunun için sana emrediyorum.

¹⁹ Tarlanda ekinini biçtiğin, ve tarlada bir demet unuttuğun zaman, onu almak için dönmiyeceksin; ellerinin her işinde Allahın RAB seni mubarek kılsın diye garibin, öksüzün, ve dul kadının olacaktır. ²⁰ Ağaçlarını dövüp zeytin topladığın zaman, artakalanı devşirmek için dönmiyeceksin; garibin, öksüzün, ve dul kadının olacaktır. ²¹ Bağını bozduğun zaman artakalanı devşirmek için dönmiyeceksin; garibin, öksüzün, ve dul kadının olacaktır. ²² Ve Mısır diyarında köle olduğunu hatırlıyacaksın; bu şeyi yapmağı bunun için sana emrediyorum.

BAP 25

EĞER adamlar arasında bir çekişme olup muhakemeye gelirler, ve hâkimler onlara hükmederlerse; o zaman salih suçsuz, ve kötüyü suçlu çıkaracaklardır. ² Ve vaki olacak ki, kötü adam dövülmeğe müstahak ise, hâkim onu yatırtacak, ve kendi önünde onun kötülüğüne göre sayı ile onu dövdürecek. ³ Ona kırk değnek vurdurabilir, artırmıyacak; yoksa artırır, ve ona bundan daha çok değnek vurdurursa, o zaman kardeşin senin gözünde alçalır.

⁴ Harman döven öküzün ağzını bağlamıyacaksın.

⁵ Eğer kardeşler birlikte oturlarsa, ve onlardan biri ölürse, ve onun oğlu yoksa, ölenin karısı dışarıda yabancı bir adama varmayacaktır; kocasının kardeşi ona yaklaşacak, ve kendisine karı olmak için onu alacak, ve ona kayın biraderlik vazifesini yapacaktır. ⁶ Ve vaki olacak ki, kadının doğuracağı ilk oğul, ölen kardeşinin adı ile onun yerini tutacaktır, ve onun adı İsrailden silinmiyecektir. ⁷ Ve eğer o adam kardeşinin karısını almak istemezse, o zaman kardeşinin karısı kapıya, ihtiyarların yanına çıkacak, ve diyecek: Kayın biraderim İsrailde kardeşinin adını durduraktan çekiniyor; bana kayın biraderlik vazifesini yapmak istemiyor. ⁸ O zaman şehrinin ihtiyarları onu çağırıp kendisine söyleyecekler; ve eğer durup: Onu almak istemem, derse; ⁹ o zaman ihtiyarların önünde kardeşinin karısı onun yanına gelecek, ve onun ayağından çarığı çıkaracak, ve onun yüzüne tükürecek; ve cevap verip diyecek: Kardeşinin evini bina etmiyen adama böyle yapılır. ¹⁰ Ve İsrailde onun adı: Çarığı çıkarılanın evi, çağırılacaktır.

¹¹ Adamlar birbirile kavga ederken birinin karısı yaklaşıp kocasını dövenin elinden onu kurtarmak için elini uzatır, ve onu utanılacak yerlerinden tutarsa; ¹² o zaman kadının elini

keseceksin, gözün ona acımayacaktır.

¹³ Torbanda, büyük ve küçük, iki türlü tartı olmayacak. ¹⁴ Evinde, büyük ve küçük, iki ölçek olmayacak. ¹⁵ Allahın RABBİN sana vermekte olduğu memlekette ömrün uzun olsun diye, tartın tam ve doğru olacak; ölçüğün tam ve doğru olacaktır. ¹⁶ Çünkü bütün bu şeyleri yapanlar, bütün haksızlık edenler Allahın RABBE mekruhturlar.

¹⁷ Mısırdan çıktığınız zaman Amalekin yolda sana yaptığını, ¹⁸ yolda seni nasıl karşıladığını, ve sen yorgun ve bitkinen senin en geride kalanlarını, arkandaki bütün zayıflarını vurduğunu hatırla; ve o Allahtan korkmadı. ¹⁹ Ve vaki olacak ki, Allahın RABBİN mülk edinmek için sana miras olarak vermekte olduğu diyarda, Allahın RAB çepçevre bütün düşmanlarından sana rahat verdiği zaman, gökler altından Amalekin hatırasını sileceksin; unutmıyacaksın.

BAP 26

VE vaki olacak ki, Allahın RABBİN sana miras olarak vermekte olduğu diyara girdiğin, ve onu mülk edinip onda oturduğun zaman, ² Allahın RABBİN sana vermekte olduğu yerden toplıyacağın bütün toprak mahsulünün turfandasından alacaksın; ve onu bir sepete koyacaksın, ve Allahın RABBİN ismine mesken olmak üzere seçeceği yere gideceksin. ³ Ve o günlerde kâhin olana geleceksin, ve ona diyeceksin: Bugün senin Allahın RABBE bildiriyorum ki, RABBİN bize vermediği atalarımıza and ettiği diyara geldim. ⁴ Ve kâhin senin elinden sepeti alacak, ve onu Allahın RABBİN mezbahı önünde yere koyacak. ⁵ Ve Allahın RABBİN önünde cevap verip diyeceksin: Babam göçebe bir Aramî idi, ve sayıca az olarak Mısırda inip orada misafir oldu; ve orada büyük, kuvvetli, ve sayıca çok bir millet oldu. ⁶ Ve Mısırlılar bizimle kötü davrandılar, ve bizi alçaltıp üzerimize ağır hizmet koydular; ⁷ ve atalarımızın Allahı RABBE feryat ettik, ve RAB sesimizi işitti, ve düşkünlüğümüzü, ve zahmetimizi, ve sıkıntımızı gördü; ⁸ ve RAB kuvvetli elle, ve uzanmış kolla, ve büyük dehşetle, ve alâmetlerle ve hârikalarla bizi Mısırdan çıkardı; ⁹ ve bizi bu yere getirdi, bu diyarı, süt ve bal akan diyarı bize verdi. ¹⁰ Ve şimdi, ya RAB, senin bana verdiği toprağın mahsulünün turfandasını işte, getirdim. Ve sen onu Allahın RABBİN önüne koyacaksın, ve Allahın RABBİN önünde secde kılacaksın; ¹¹ ve sen ve Levili, ve aranızda olan garip, Allahın RABBİN sana ve evinin halkına verdiği bütün iyilikte sevineceksiniz.

¹² Üçüncü yılda, ondalığı ayırma yılında, mahsulünün bütün ondalığını ayırmağı bitirdiğin zaman, onu Leviliye, garibe, öksüze, ve dul kadına vereceksin, ve senin kapılarında yiyip doyacaklar. ¹³ Ve Allahın RABBİN önünde diyeceksin: Bana emrettiğin bütün emirlerine göre, mukaddes şeyleri evimden çıkardım, ve hem de onları Leviliye, ve garibe, öksüze, ve dul kadına verdim; senin emirlerinden çıkmadım, ve unutmadım; ¹⁴ yasımda iken ondan yemedim, ve murdarken ondan almadım, ve ölü için ondan vermedim; Allahım RABBİN sözünü dinledim, bana emrettiğin her şeye göre yaptım. ¹⁵ Mukaddes meskeninden, göklerden aşağı bak, ve kavmin İsraili, ve atalarımıza and ettiğin gibi bize verdiği diyarı, süt ve bal akan diyarı mubarek kıl.

¹⁶ Bugün Allahın RAB sana bu kanunları ve hükümleri yapmağı emrediyor; ve onları bütün yüreğinle ve bütün canınla tutup yapacaksın. ¹⁷ RAB senin Allahın olduğunu, ve onun yollarında yürüyeceğini, ve onun kanunlarını ve emirlerini ve hükümlerini tutacağını, ve onun sözünü dinliyeceğini; bugün tasdik ettin; ¹⁸ ve RAB da sana söylediği gibi sen onun has kavmi olduğunu tasdik etti, bunun için onun bütün emirlerini tutacaksın; ¹⁹ o zaman söylediği gibi Allahın RABBE mukaddes bir kavim olasın diye yarattığı bütün milletlerden medihte ve şöhrette, ve izzette seni üstün kılacaktır.

BAP 27

VE Musa ile İsrailin ihtiyarları kavma emredip dediler: Bugün size emretmekte olduğum emrin hepsini tut. ² Ve vaki olacak ki, Erdenden, Allahın RABBİN sana vermekte olduğu diyara geçeceğiniz gün kendin için büyük taşlar dikeceksin, ve onları kireçle kireçliyeceksin; ³ ve geçtiğiniz zaman onların üzerine bu şeriatin bütün sözlerini yazacaksın; ta ki, atalarının Allahı RABBİN sana vadetmiş olduğu gibi, Allahın RABBİN sana vermekte olduğu diyara, süt ve bal akan diyara giresin. ⁴ Ve vaki olacak ki, Erdenden geçtiğiniz zaman, bugün size emretmekte olduğum bu taşları Ebal dağında dikeceksiniz, ve onları kireçle kireçliyeceksin. ⁵ Ve orada Allahın RABBE mezbah, taşlardan bir mezbah yapacaksın; onların üzerinde demir âlet işletmiyeceksin. ⁶ Allahın RABBİN mezbahını yonulmamış taşlardan yapacaksın; ve üzerinde Allahın RABBE yakılan takdimeler arzedeceksin; ⁷ ve selâmet takdimeleri kurban edeceksin, ve orada yiyeceksin; ve Allahın RABBİN önünde sevineceksin. ⁸ Ve taşların üzerine bu şeriatin bütün sözlerini gayet okunaklı yazacaksın.

⁹ Ve Musa ve kâhinler, Levililer, bütün İsraille söyleyip dediler: Sus, ve dinle, ey İsrail! sen bugün Allahın RABBİN kavmı oldun. ¹⁰ Ve Allahın RABBİN sözünü dinliyeceksin, ve bugün sana emretmekte olduğum onun emirlerini ve kanunlarını yapacaksın.

¹¹ Ve Musa o gün kavma emredip dedi: ¹² Erdenden geçtiğiniz zaman, kavmı mubarek kılmak için Gerizim dağı üzerinde duracak olanlar şunlardır: Şimeon, ve Levi, ve Yahuda, ve İssakar, ve Yusuf ve Benyamin. ¹³ Ve lânet etmek için Ebal dağı üzerinde duracak olanlar şunlardır: Ruben, Gad, ve Aşer, ve Zebulun, Dan, ve Naftali. ¹⁴ Ve Levililer bütün İsrail adamlarına yüksek sesle cevap verip diyecekler;

¹⁵ Bir sanatkârın el işi, RABBE mekruh oyma yahut dökme put yapan, ve onu gizlice diken adam lânetli olsun. Ve bütün kavm cevap verip: Amin, diyecekler.

¹⁶ Babasını ve anasını hor gören lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

¹⁷ Komşusunun sınırının yerini değiştiren lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

¹⁸ Körü yoldan saptıran lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

¹⁹ Garibin, öksüzün, ve dul kadının hakkını iğriten lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

²⁰ Babasının karısı ile yatan lânetli olsun, çünkü babasının eteğini açmıştır. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

²¹ Her hangi bir hayvanla yatan lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

²² Babasının kızı, yahut anasının kızı olan kızkardeşi ile yatan lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

²³ Kaynanası ile yatan lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

²⁴ Gizlice komşusunu vuran lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

²⁵ Suçsuz adamı öldürmek için rüşvet alan lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

²⁶ Bu şeriatin sözlerini yapmak için onları tasdik etmiyen lânetli olsun. Ve bütün kavm: Amin, diyecek.

BAP 28

BUGÜN sana emretmekte olduğum Allahın RABBİN bütün emirlerini tutup yapmak için, onun sözünü iyice dinlersen, Allahın RAB dünyanın bütün milletlerine seni üstün kılacaktır; ² ve eğer Allahın RABBİN sözünü dinlersen, bütün bu bereketler senin üzerine gelecek, ve sana erişeceklerdir. ³ Şehirde bereketli olacaksın, ve kırdan bereketli olacaksın. ⁴ Bedeninin semeresi, ve toprağının semeresi, ve hayvanlarının semeresi, ve sığırlarının yavruları, ve sürülerinin yavruları bereketli olacak. ⁵ Sepetin ve hamur teknen bereketli olacak. ⁶ Girdiğin zaman bereketli olacaksın, ve çıktığın zaman bereketli olacaksın.

⁷ Sana karşı ayaklanan düşmanlarını, RAB senin önünde kırdıracak; sana karşı bir yoldan çıkacaklar, ve senin önünde yedi yoldan kaçacaklar. ⁸ Ambarlarında, ve elini attığın her şeyde RAB senin üzerine bereketi emredecektir; ve Allahın RAB sana vermekte olduğu memlekette seni bereketli kılacaktır. ⁹ Eğer Allahın RABBİN emirlerini tutarsan, ve onun yollarında yürürsen, RAB sana and ettiği gibi kendisi için mukaddes kavm olarak seni durduracaktır. ¹⁰ Ve yerin bütün kavmları, RABBİN ismile senin çağırılmakta olduğunu görecekler; ve senden korkacaklar. ¹¹ Ve sana vermek için RABBİN atalarına and ettiği memlekette, RAB bedeninin semeresinde, ve hayvanlarının semeresinde, ve toprağının semeresinde, iyilik için sana bolluk verecek. ¹² Senin memleketinin yağmurunu vaktinde vermek, ve elinin her işini mubarek kılmak için, RAB gökleri, kendi iyi hazinesini sana açacak; ve çok milletlere ödünç vereceksin, ve sen ödünç almıyacaksın. ¹³ Ve eğer bugün sana emretmekte olduğum Allahın RABBİN emirlerini tutmak ve yapmak için onları dinlersen, ¹⁴ ve başka ilâhlara kulluk etmek için onların ardınca yürümek üzere bugün sana emretmekte olduğum bütün sözlerden sağa ve sola sapmazsan, RAB seni kuyruk değil baş edecek; ve ancak üstün olacaksın, ve alt olmıyacaksın.

¹⁵ Fakat vaki olacak ki, bugün sana emretmekte olduğum Allahın RABBİN bütün emirlerini ve kanunlarını tutup yapmak üzere onun sözünü dinlemezsen, bütün şu lânetler senin üzerine gelecekler, ve sana erişeceklerdir. ¹⁶ Şehirde lânetli olacaksın, ve kırdâ lânetli olacaksın. ¹⁷ Senin sepetin ve hamur teknen lânetli olacak. ¹⁸ Bedeninin semeresi, ve toprağının semeresi, sığırlarının yavruları, ve sürülerinin yavruları lânetli olacak. ¹⁹ Girdiğin zaman lânetli olacaksın, ve çıktığın zaman lânetli olacaksın.

²⁰ Kötü işlerinle beni bıraktığın için, sen helâk oluncıya kadar, ve sen çabucak yok oluncıya kadar, yapmak için el attığın her işte RAB senin üzerine lânet, şaşkınlık, ve takdir gönderecektir. ²¹ Mülk edinmek için gitmekte olduğun diyar üzerinden seni bitirinciye kadar, RAB sana vebayı bağliıyacak. ²² RAB veremle, ve ısıtma ile, ve iltihapla, ve yakıcı sıcaklıkla, ve kuraklıkla, ve sam yeli ile, ve küfle seni vuracak; ve sen yok oluncıya kadar bunlar seni kovalıyacaklar. ²³ Ve başının üzerinde olan gökler tunç, ve senin altında olan yer demir olacak. ²⁴ RAB senin diyarının yağmurunu toz ve kum edecek; ve sen helâk oluncıya kadar göklerden senin üzerine inecek.

²⁵ RAB seni düşmanlarının önünde kırdıracak; onlara karşı bir yoldan çıkacaksın, ve onların önünde yedi yoldan kaçacaksın; ve dünyanın bütün ülkelerinde serseri olacaksın. ²⁶ Ve göklerin bütün kuşlarına, ve yerin vahşi hayvanlarına leşin yem olacak; ve onları kaçırın olmıyacak. ²⁷ RAB seni şifa bulamıyacağın Mısır çıbanı ile, ve urlarla, ve uyuzla, ve kaşıntı ile vuracak. ²⁸ RAB seni çılgınlıkla, ve körlükle, ve yürek şaşkınlığı ile vuracak; ²⁹ ve kör adam nasıl karanlıkta el yordamı ile yürürse, sen de öğle vakti el yordamı ile yürüyeceksin, ve yollarında muvaffak olmıyacaksın; ve ancak daima sıkıştırılmış ve soyulmuş olacaksın, ve seni kurtaran olmıyacak. ³⁰ Bir kadına nişanlanacaksın, ve onunla başka bir adam yatacak; ev yapacaksın, ve onda oturmayacaksın; bağ diyeceksin, ve faidesini görmeyeceksin. ³¹ Gözünün önünde öküzün boğazlanacak, ve ondan yemiyeceksin; eşeğin senin önünden zorla alınacak, ve sana geri getirilmeyecek; davarın düşmanlarına verilecek, ve senin için kurtaran olmıyacak. ³² Oğulların ve kızların başka bir kavmin eline verilecek; ve gözlerin bakacak ve bütün gün onları özliyerek sönecekler; ve elinden bir şey gelmeyecek. ³³ Toprağının semeresini ve bütün emeğini bilmediğin bir kavim yiyecek; ve ancak daima sıkıştırılacaksın, ve ezileceksin; ³⁴ gözlerinin gördüğü şeylerden dolayı deli olacaksın. ³⁵ Dizlerinde ve bacaklarında, ayağının tabanından tepene kadar, RAB seni şifa bulamıyacağın kötü

çıbanla vuracak.

³⁶ RAB seni, ve kendi üzerine koyacağıın kiralını senin ve atalarının bilmediği bir millete sürecek; ve orada ağaç ve taş, başka ilâhlara kulluk edeceksin. ³⁷ Ve RABBİN seni süreceği bütün kavmlar arasında şaşılacak bir şey, mesel ve eğlence olacaksın. ³⁸

Tarlaya çok tohum götüreceksin, ve az devşireceksin; çünkü onu çekirge yiyip bitirecek.

³⁹ Bağlar dikeceksin, ve timar edeceksin, fakat şarap içmiyeceksin, üzüm de devşirmeyeceksin; çünkü onları kurt yiyecek. ⁴⁰ Bütün sınırlarında zeytin ağaçların olacak, fakat yağ sürünmiyeceksin; çünkü senin zeytin ağacın meyvasını dökcek. ⁴¹

Oğulların ve kızların olacak, fakat senin olmayacaklar; çünkü esirliğe gidecekler. ⁴²

Ağaçlarının hepsini, ve toprağının semeresini çekirge kaplıyacak. ⁴³ Aranızda olan garip sana üstün oldukça üstün olacak, ve sen aşağı indikçe aşağı ineceksin. ⁴⁴ O sana ödünç verecek, ve sen ona ödünç vermeyeceksin; o baş olacak, ve sen kuyruk olacaksın. ⁴⁵ Ve bütün bu lânetler senin üzerine gelecekler, ve sen helâk oluncıya kadar seni kovalıyıp sana yetişecekler; çünkü sana emrettiği emirlerini ve kanunlarını tutmak için Allahın RABBİN sözünü dinlemedin; ⁴⁶ ve bunlar senin üzerinde, ve ebediyen senin zürriyetinin üzerinde bir alâmet ve hârîka olacaklar.

⁴⁷ Mademki her şeyin bolluğundan dolayı Allahın RABBE sevinçle, ve yürek meserretile kulluk etmedin; ⁴⁸ RABBİN sana karşı göndereceği düşmanlarına, açlıkta, ve susuzlukta, ve çıplaklıkta, ve her türlü yoklukta kulluk edeceksin; ve seni helâk edinciye kadar boynunun üzerine demir boyunduruk vuracaktır. ⁴⁹ RAB uzaktan, dünyanın ucundan bir milleti, dilini anlamıyacağıın bir milleti kartal uçar gibi senin üzerine getirecek; ⁵⁰ kocamış olanın şahsına itibar etmiyen, ve çocuklara acımıyan, sert yüzlü bir millet, ⁵¹ ve o seni helâk edinciye kadar, hayvanlarının semeresini, ve toprağının semeresini yiyecek; ve seni bitirinciye kadar sana buğday, yeni şarap ve yağ, hayvanlarının yavrularını, ve koyunlarının yavrularını bırakmıyacaktır. ⁵² Ve bütün memleketinde güvenmiş olduğun yüksek ve dayanıklı duvarların düşünciye kadar seni bütün şehirlerinde muhasara edecekler; ve Allahın RABBİN sana verdiği memleketinde, seni bütün şehirlerinde muhasara edecekler. ⁵³ Ve düşmanların seni sıkıştıracağı muhasarada ve sıkıntıda bedeninin semeresini, Allahın RABBİN sana verdiği oğullarının ve kızlarının etini yiyeceksin. ⁵⁴ Aranızda olan nazik ve çok zarif adamın gözü, kardeşine karşı, ve koynundaki karısına karşı, ve çocuklarının artakalanlarına karşı kötü olacak; ⁵⁵ ve düşmanın seni bütün şehirlerinde sıkıştıracağı muhasarada ve sıkıntıda hiç bir şey kalmadığı için kendisinin yemekte olduğu çocuklarının etinden onlardan birine vermeyecek. ⁵⁶ Nazikliğinden ve zarifliğinden dolayı ayağının tabanını yere koymağa alışmamış olan zarif ve nazik kadının gözü koynundaki kocasına karşı, ve oğluna karşı, ve kızına karşı, ⁵⁷ ve rahminden yeni doğan çocuğa karşı, ve doğuracağı çocuklara karşı kötü olacak; çünkü düşmanın seni şehirlerinde sıkıştıracağı muhasara ve sıkıntıda, her türlü yoklukta dolayı onları gizlice yiyecek.

⁵⁸ Bu izzetli ve heybetli ALLAHIN YEHOVA isminden korkasın diye, bu kitapta yazılmış olan bu şeriatin bütün sözlerini yapmak üzre tutmazsan; ⁵⁹ o zaman RAB senin belâlarını, ve zürriyetinin belâlarını şaşılacak bir şey, büyük ve devamlı belâlar, ve kötü ve devamlı hastalıklar edecek. ⁶⁰ Ve korkmuş olduğun Mısırın bütün hastalıklarını yine senin üzerine getirecek; ve sana yapışacaklar. ⁶¹ Ve sen helâk oluncıya kadar, RAB bu şeriat kitabında yazılmamış olan her hastalığı, ve her belâyı da senin üzerine getirecek.

⁶² Ve sayıca az bırakılacaksınız, halbuki çoklukça göklerin yıldızları gibi idiniz; çünkü Allahın RABBİN sözünü dinlemediniz. ⁶³ Ve vaki olacak ki, size iyilik etmekte ve sizi çoğaltmakta olduğundan dolayı RAB nasıl sevindi ise, sizi helâk edeceği ve sizi yok

edeceği için de öylece sevinecektir; ve siz mülk edinmek için girmekte olduğunuz diyarın üzerinden koparılacaksınız. ⁶⁴ Ve RAB sizi, yerin bir ucundan yerin obir ucuna kadar bütün milletler arasında dağıtacak; ve orada, ağaca ve taşta, senin atalarının bilmediği başka ilâhlara kulluk edeceksin. ⁶⁵ Ve o milletler arasında rahat bulmayacaksın, ve ayağının tabanı için dinlenme yeri olmayacak; ve RAB sana orada titriyen yürek, göz sönüklüğü, ve can dermansızlığı verecek; ⁶⁶ ve önünde hayatın sallantıda olacak; ve gece gündüz korkacaksın, hayatından emin olmayacaksın. ⁶⁷ Yüreğini dolduran korkudan, ve gözlerinin gördüğü şeylerden dolayı, sabahlayın: Keşke akşam olaydı! diyeceksin, ve akşamlayın: Keşke sabah olaydı! diyeceksin. ⁶⁸ Ve sana: Artık bir daha onu görmeyeceksin, dediğim yoldan, RAB seni gemilerle yine Mısıra getirecek; ve orada kendinizi köle ve cariye olarak düşmanlarınıza satılığa çıkaracaksınız, ve sizi satın alan olmayacak.

BAP 29

RABBİN İsrail oğulları ile Horebde yapmış olduğu ahitten başka Moab diyarında onlarla yapmağı Musaya emrettiği ahdin sözleri bunlardır.

² Ve Musa bütün İsraili çağırdı, ve onlara dedi: RABBİN Mısır diyarında, gözlerinizin önünde, Firavuna ve onun bütün kullarına ve bütün diyarına yaptığı bütün şeyleri, ³ gözlerinizin görmüş olduğu büyük imtihanları, alâmetleri, ve o büyük hârikaları gördünüz; ⁴ fakat bugüne kadar RAB size bilmek için yürek, ve görmek için gözler, ve işitmek için kulaklar vermedi. ⁵ Ve kırk yıl sizi çölde yürüttüm; üzerinizde esvabınız eskimedi, ve ayağında çarığın eskimedi. ⁶ Allahınız RAB ben olduğumu bilirsiniz diye ekmek yemediniz, ve şarap ve içki içmediniz. ⁷ Ve bu yere geldiğiniz zaman, Heşbon kıralı Sihon, ve Başan kıralı Og bize karşı cenk için çıktılar, ve onları vurduk; ⁸ ve onların memleketini aldık, ve onu miras olarak Rubenîlere, ve Gadîlere, ve Manassîlerin yarım sıptına verdik. ⁹ Bunun için, her şeyde muvaffak olasınız diye, bu ahdin sözlerini tutun, ve onları yapın.

¹⁰ Bugün siz, başlarınız, sıptlarınız, ihtiyarlarınız, ve ileri gelenleriniz, İsrail adamlarının hepsi, ¹¹ çocuklarınız, kadınlarınız, ve konaklarınızın içinde olan garipler, odununuz kesenden, suyunuzu çeken adama kadar hepiniz, Allahınız RABBİN önünde duruyorsunuz; ¹² ta ki, Allahın RABBİN ahidine, ve Allahın RABBİN bugün seninle yapmakta olduğu yeminine giresin; ¹³ ve bugün seni kendisi için kavm olarak durdursun, ve sana söylediği, ve atalarına, İbrahime, İshaka, ve Yakuba yemin ettiği gibi sana Allah olsun.

¹⁴ Ve ben bu ahdi ve bu yemini yalnız sizinle değil, ¹⁵ fakat bugün Allahımız RABBİN önünde bizimle beraber duranla, ve bugün bizimle beraber burada olmıyanla da yapıyorum ¹⁶ (çünkü siz Mısır diyarında nasıl oturduğumuzu, ve geçtiğiniz milletler arasından nasıl geçtiğimizi bilirsiniz; ¹⁷ ve onların mekruh şeylerini, ve aralarında olan ağaç ve taş, gümüş ve altın putlarını gördünüz); ¹⁸ ta ki, aranızda bugün bu milletlerin ilâhlarına gidip kulluk etmek üzere Allahımız RABDEN yüreği dönen bir adam, yahut bir kadın, yahut bir aşiret, yahut bir sıpt olmasın; ve aranızda öd ve pelin veren kök bulunmasın; ¹⁹ ve vaki olmasın ki, bu yeminin sözlerini işittiği zaman: Yüreğimin inadında ne kadar yürürsem bana selâmet olacak, diyerek kuru ile yaşı bir arada yok etmek üzere yüreğinde kendisini tebrik etmesin. ²⁰ RAB ona bağışlamak istemeyecektir, fakat o zaman RABBİN öfkesi ve kıskançlığı o adama karşı tütecek, ve bu kitapta yazılmış olan lânetin hepsi onun üzerine konacak, ve RAB onun adını göklerin altından silecek. ²¹ Ve RAB bu şeriat kitabında yazılmış olan ahdin bütün lânetlerine göre onu İsrailin bütün sıptlarından belâ için ayıracak.

²² Ve gelecek nesil, sizden sonra kalkacak olan oğullarınız, ve uzak bir diyardan gelecek olan yabancı, bu diyarın belâlarını, ve RABBİN onu hasta ettiği hastalıkları, ²³ ve RABBİN öfkesinde ve gazabında altüst ettiği Sodom ve Gomorra, Adma ve Tseboimin yıkılması gibi onun bütün diyarı kükürt ve tuz ve yanık olduğunu, ekilmediğini, mahsul vermiyip onda hiç bir yeşil ot bitmediğini gördükleri zaman, bütün milletler de söyleyip diyecekler: ²⁴ Niçin RAB bu diyara bunu etti? ve bu büyük öfke kızgınlığı nedendir? ²⁵ O zaman diyecekler: Çünkü kendilerini Mısır diyarından çıkardığı zaman atalarının Allahı RABBİN onlarla yaptığı ahdi bıraktılar, ²⁶ ve bilmedikleri, ve kendilerine hisse olarak verilmemiş olan başka ilâhlara gidip kulluk ettiler, ve onlara secde kıldılar; ²⁷ ve bu kitapta yazılmış olan lânetin hepsini bu diyarın üzerine getirmek için RABBİN öfkesi ona karşı avelendi; ²⁸ ve RAB öfke ile, ve gazapla, ve büyük hiddetle onları memleketlerinden söktü, ve bugün olduğu gibi onları başka bir diyara attı. ²⁹ Gizli şeyler Allahımız RABBİNDİR; fakat bu şeriatın bütün sözlerini yapalım diye açığa çıkarılmış olan şeyler ebediyen bizimdir ve oğullarımızdır.

BAP 30

BÜTÜN bu şeyler, önüne koyduğum bereket ve lânet, senin üzerine geldikleri zaman, ve Allahın RABBİN seni sürdüğü bütün milletler arasında onları hatırlıyacağın, ² ve Allahın RABBE döneceğin, ve oğullarınla sen, bugün sana emrettiğim her şeye göre onun sözünü bütün yüreğinle, ve bütün canınla dinliyeceğin zaman, ³ vaki olacak ki, Allahın RAB senin sürgününü döndürecek, ve sana acıyacak, ve dönecek, ve Allahın RABBİN aralarına dağıttığı bütün kavmlardan seni toplıyacak. ⁴ Eğer sürülmüş olanların göklerin ucunda olsa bile, Allahın RAB seni oradan toplıyacak, ve oradan seni alacak; ⁵ ve Allahın RAB atalarının mülk edindiği diyara seni getirecek, ve onu mülk edineceksin; ve sana iyilik edecek, ve seni atalarından ziyade çoğaltacak. ⁶ Ve Allahın RABBİ bütün yüreğinle ve bütün canınla sevmek için yaşıyasın diye, Allahın RAB senin yüreğini ve zürriyetinin yüreğini sünet edecek. ⁷ Ve Allahın RAB bütün bu lânetleri sana eza etmiş olan düşmanlarının üzerine, ve senden nefret edenlerin üzerine koyacak. ⁸ Ve sen dönüp RABBİN sözünü dinliyeceksin, ve bugün sana emretmekte olduğum bütün emirlerini yapacaksın. ⁹ Eğer bu şeriat kitabında yazılmış olan Allahın RABBİN emirlerini ve kanunlarını tutmak için onun sözünü dinlersen; eğer bütün yüreğinle ve bütün canınla Allahın RABBE dönersen; ¹⁰ sana iyilik olsun diye, Allahın RAB senin elinin her işinde, bedeninin semeresinde, ve hayvanlarının semeresinde, ve toprağının semeresinde seni bereketli kılacak; çünkü sana iyilik olsun diye RAB senden dolayı sevinecek, nasıl ki, atalarından dolayı sevinmişti.

¹¹ Çünkü bugün sana emretmekte olduğum bu emir senin için güç değildir, ve senden uzak değildir. ¹² O göklerde değildir ki, diyesin: Kim bizim için göklere çıkacak ve bizim için onu alıp getirecek, ve bize işittirecek ki, onu yapalım? ¹³ Ve o denizden öte değildir ki, diyesin: Kim bizim için denizin ötesine geçecek, ve bizim için onu alıp getirecek, ve bize işittirecek ki, onu yapalım? ¹⁴ Fakat yapasın diye o kelâm sana çok yakındır, ağızda ve yüreğindedir.

¹⁵ Bak, bugün senin önüne hayatla iyiliği, ve ölümle kötülüğü koydum; ¹⁶ çünkü bugün sana Allahın RABBİ sevmeği, onun yollarında yürümeği, onun emirlerini ve kanunlarını ve hükümlerini tutmağı emrediyorum, ta ki, yaşıyasın, ve çoğalasın, ve mülk edinmek için gitmekte olduğun diyarda Allahın RAB seni mubarek kılsın. ¹⁷ Fakat eğer yüreğin dönerse, ve dinlemezsen, ve kapılıp başka ilâhlara secde kılarsan, ve onlara kulluk edersen; ¹⁸ bugün size bildiriyorum ki, mutlaka yok olacaksınız; Erdenden geçip mülk edinmek için girmekte olduğunuz diyarda ömrünüz uzun olmayacak. ¹⁹ Senin önüne

hayatla ölümü, bereketle lâneti koyduğuma, gökleri ve yeri size karşı bugün şahit tutuyorum; bunun için hayatı seç, ²⁰ ta ki, Allahın RABBİ sevmek, onun sözünü dinlemek, ve ona bağlanmak için, zürriyetinle sen yaşıyasın; çünkü senin hayatın, ve günlerinin uzunluğu odur; ta ki, RABBİN senin atalarına, İbrahime, İshaka, ve Yakuba, vermek üzere onlara and ettiği diyarda oturasın.

BAP 31

VE Musa gitti ve bu sözleri bütün İsraille söyledi. ² Ve onlara dedi: Bugün ben yüz yirmi yaşındayım; artık çıkmağa ve girmeğe kudretim yok; ve RAB bana: Bu Erdenden geçmiyeceksin, dedi. ³ Senin önünde geçecek olan Allahın RABDİR; bu milletleri senin önünden helâk edecek olan odur, ve onların mülkünü alacaksın, ve RABBİN söylediği gibi senin önünden geçecek olan Yeşudur. ⁴ Ve RAB helâk etmiş olduğu Amorîlerin kırallarına, Sihona ve Oga, ve onların diyarına yaptığı gibi bunlara da yapacak. ⁵ Ve RAB önünüzde onları ele verecek, ve size emrettiğim emrin hepsine göre onlara yapacaksınız. ⁶ Kuvvetli olun ve yürekli olun, korkmayın, ve onların yüzlerinden yılmayın; çünkü seninle beraber yürüyen Allahın RABDİR; seni boşa çıkarmaz, ve seni bırakmaz. ⁷ Ve Musa Yeşuu çağırdı, ve bütün İsrailin gözü önünde ona dedi: Kuvvetli ol, ve yürekli ol; çünkü RABBİN atalarına vermek üzere onlara and ettiği diyara bu kavmla beraber sen gireceksin; ve onu miras olarak sen onlara böleceksin. ⁸ Ve senin önünde yürüyen RABDİR;o seninle olacak, seni boşa çıkarmaz, ve seni bırakmaz; korkma ve yılgınlığa düşme.

⁹ Ve Musa bu şeriatı yazdı, ve onu RABBİN ahit sandığını taşıyan Levi oğulları kâhinlere, ve İsrailin bütün ihtiyarlarına verdi. ¹⁰ Ve Musa onlara emredip dedi: Her yedi yılın sonunda, İbra yılının belli vaktinde, haymeler bayramında, ¹¹ bütün İsrail Allahın RABBİN önünde, onun seçeceği yerde görünmek için geldiği zaman, bu şeriatı bütün İsrailin karşısında, kulakları ile işitsinler diye onlara okuyacaksınız. ¹² Kavmı, erkekleri ve kadınları ve çocukları, ve şehirlerinde olan senin garibini topla, ta ki, işitsinler, ve öğrensinler, ve Allahınız RABDEN korksunlar, ve bu şeriatın bütün sözlerini yapmak için tutsunlar; ¹³ ve bilmiş olmıyan oğulları da işitsinler, ve mülk edinmek için Erdenden geçmekte olduğunuz diyarda yaşıyacağınız bütün günler, Allahınız RABDEN korkmağı öğrensinler.

¹⁴ Ve RAB Musaya dedi: İşte, öleceğin günlerin yaklaşıyor; Yeşuu çağır, ve kendisine emredeyim diye toplanma çadırında hazır olun. Ve Musa ile Yeşu gidip toplanma çadırında hazır oldular. ¹⁵ Ve RAB çadırda, bulut direğinde göründü; ve bulut direği çadırın kapısı üzerinde durdu. ¹⁶ Ve RAB Musaya dedi: İşte, sen atalarınla uyuyacaksınız; ve bu kavm kalkacak, aralarında bulunmak üzere gitmekte oldukları diyarın yabancı ilâhları ardınca zina edecekler, ve beni bırakacaklar, ve onlarla ettiğim ahdimi bozacaklar. ¹⁷ Ve o gün onlara karşı öfkem alevlenecek, ve onları bırakacağım, ve onlardan yüzümü saklıyacağım, ve onlar yenilip bitecekler, ve onlara çok kötülükler ve sıkıntılar erecek; ve o gün diyecekler: Aramızda Allahımız olmadığı için değil midir ki bize bu kötülükler erdiler? ¹⁸ Ve başka ilâhlara dönmekle yaptıkları bütün kötülükten dolayı ben o gün mutlaka yüzümü saklıyacağım. ¹⁹ Ve şimdi kendiniz için bu ilâhiyi yazın, ve onu İsrail oğullarına öğret; onların ağızına koy, ta ki, bu ilâhi İsrail oğullarına karşı benim için şahit olsun. ²⁰ Çünkü onları atalarına and ettiğim, süt ve bal akan diyara getireceğim, ve yiyip doyacakları ve semirecekleri zaman, başka ilâhlara dönüp onlara kulluk edecekler, ve beni hor görecekler ve ahdimi bozacaklar. ²¹ Ve vaki olacak ki, onlara çok kötülükler ve sıkıntılar erdiği zaman, bu ilâhi onların önünde şahit olarak cevap verecek; çünkü zürriyetlerinin ağızlarında unutulmıyacak; çünkü and ettiğim

diyara onları getirmezden evel bugün kurmakta oldukları kuruntuyu biliyorum. ²² Ve o gün Musa bu ilâhiyi yazdı, ve onu İsrail oğullarına öğretti. ²³ Ve Nun oğlu Yeşua emredip dedi: Kuvvetli ol, ve yürekli ol; çünkü İsrail oğullarına and ettiğim diyara onları sen götürüreceksin; ve ben seninle beraber olacağım.

²⁴ Ve vaki oldu ki, Musa bu şeriatin sözleri tamam oluncuya kadar onları bir kitaba yazmağı bitirdiği zaman, ²⁵ Musa Allahın ahit sandığını taşıyan Levililere emredip dedi:

²⁶ Bu şeriat kitabını alın, ve onu Allahınız RABBİN ahit sandığının yanına, sana karşı orada şahit olsun diye koyun. ²⁷ Çünkü ben senin isyanını, ve sert enseni bilirim; işte, ben bugün sizinle beraber daha sağken RABBE karşı âsi oldunuz; ölümünden sonra ne kadar ziyade âsi olacaksınız! ²⁸ Sıptlarınızın bütün ihtiyarlarını, ve ileri gelenlerinizi yanıma toplayın, ve kulakları ile işitsinler diye bu sözleri onlara söyliyeyim, ve onlara karşı gökleri ve yeri şahit tutayım. ²⁹ Zira biliyorum ki ölümünden sonra büsbütün bozulacaksınız, ve size emrettiğim yoldan sapacaksınız; ve son günlerde sizi kötülük karşılayacak; çünkü ellerinizin işi ile RABBİ öfkelenmek için onun gözünde kötü olanı yapacaksınız.

³⁰ Ve Musa şu ilâhinin sözleri tamam oluncuya kadar onları bütün İsrail cemaatine, kulakları ile işitsinler diye, söyledi.

BAP 32

EY gökler kulak verin, ve söyleyeceğim;

Ve ağzımın sözlerini dünya işitsin.

² Talimim yağmur gibi damlıyacak;

Sözüm düşecek, çığ gibi,

Çimen üzerine hafif yağmurlar gibi,

Ve ot üzerine sağanaklar gibi.

³ Çünkü RABBİN ismini ilân edeceğim;

Büyüklüğü Allahımıza verin.

⁴ Kayadır, onun işi tamdır;

Çünkü bütün yolları haktır;

Sadakat Allahıdır, ve haksızlık etmez,

Sadık ve doğru olan odur.

⁵ Ona karşı fesat ettiler, onun oğulları değillerdir, onların ayıbıdır;

Aksi ve iğri bir nesildir.

⁶ Ey akılsız ve hikmetsiz kavm,

RABBE bunu mu ödiyorsunuz?

Sana sahip olan baban o değil mi?

Seni yarattı, ve seni pekiştirdi.

⁷ Eski günleri hatırına getir,

Çok nesillerin yıllarına dikkat et;

Babana sor, sana bildirecektir;

İhtiyarlarına sor, sana söyleyeceklerdir.

⁸ Yüce Olan milletlere miraslarını böldüğü zaman,

Âdem oğullarını ayırdığı zaman,

İsrail oğullarının sayısına göre,

Kavmların sınırlarını koydu.

⁹ Çünkü RABBİN payı kendi kavmidir;

Yakub onun mirasının hissesidir.

¹⁰ Onu kurak bir diyarda,

Ve ıssız, uluyan çölde buldu;
Onu kuşattı, onu kayırdı,
Gözünün bebeği gibi onu korudu.
¹¹ Yuvasını harekete getiren,
Yavruları üzerine kanat çarpan kartal gibi,
Kanatlarını yayıp onları aldı,
Kanatları üzerinde onları taşıdı.
¹² Tek başına RAB ona yol gösterdi,
Ve kendisile beraber yabancı ilâh yoktu.
¹³ Yerin yükseklikleri üzerine onu bindirdi,
Ve tarla mahsulünü yedi;
Ve kayadan ona bal,
Ve çakmak taşından yağ emzirdi.
¹⁴ Kuzuların yağı ile,
İneklerin ayranını, ve koyunların sütünü,
Ve buğdayın en iyisile,
Başan cinsinden koçları ve tekeleri yedin,
Ve üzümün kanından şarap içtin.
¹⁵ Fakat Yeşurun semirdi, ve tepti;
(Sen semirdin, kalınlaştın, yağ bağladın;)
O zaman kendisini yaratan Allahı bıraktı,
Ve kurtuluşunun Kayasını hor gördü.
¹⁶ Yabancı ilâhlarla onu kıskandırdılar;
Mekruh şeylerle onu öfkeliendirdiler.
¹⁷ Allah olmıyan cinlere,
Bilmedikleri ilâhlara,
Atalarınızın korkmadıkları,
Son zamanlarda çıkan yeni ilâhlara kurban ettiler.
¹⁸ Seni vücade getiren Kayayı hatırlından çıkardın,
Ve seni yaratan Allahı unuttun.
¹⁹ Ve RAB gördü, ve onlardan ikrah etti,
Çünkü oğulları ile kızları onu öfkeliendirdiler.
²⁰ Ve dedi: Onlardan yüzümü saklıyacağım,
Onların sonu ne olacak göreyim;
Çünkü onlar çok aksi bir nesildirler,
Kendilerinde sadakat olmıyan oğullardır.
²¹ Allah olmıyanla beni kıskandırdılar;
Batıl şeylerle beni öfkeliendirdiler;
Ben de kavm olmıyanlarla onları kıskandıracacağım;
Akılsız bir milletle onları öfkeliendireceğim.
²² Çünkü öfkemde bir ateş alevlendi,
Ve ölümler diyarının dibine kadar yanıyor,
Ve dünyayı ve onun mahsulünü yiyip bitiriyor,
Ve dağların temellerini tutuşturuyor.
²³ Üzerlerine kötülükler yığacağım;
Oklarımı onlara karşı tüketiceğim;
²⁴ Kıtılıktan bitecekler, ve ateşli sıcakla,

Ve acı helâkla yenilip bitirilecekler;
Ve toprakta sürünenlerin zehiri ile
Canavarların dişlerini onlara karşı göndereceğim.
²⁵ Hem yiğidi, hem kızı,
Emzikteki çocukla, ak saçlı adamı,
Dışarıdan kılıç,
Ve içeriden dehşet telef edecek.
²⁶ Hasımları yanlış anlamasınlar,
Ve: Bütün bu şeyi yapan RAB değildir,
Bizim elimiz üstün oldu, demesinler diye,
Düşmanın öfkesinden korkmasaydım;
²⁷ Derdim: Onları uzaklara dağıtayım,
İnsanlar arasından onların hatırasını kaldırayım.
²⁸ Çünkü onlar öğütleri olmıyan bir millettir,
Ve onlarda anlayış yoktur.
²⁹ Keşke hikmetli olsalardı, bunu anlasalardı,
Kendilerinin sonunu düşünselerdi!
³⁰ Eğer onların Kayası kendilerini satmış olmasaydı,
Ve RAB onları ele vermiş olmasaydı,
Nasıl bir adam bin kişiyi kovalardı,
Ve iki kişi on bin kişiyi kaçırdı?
³¹ Çünkü onların kayası bizim Kaya gibi değildir,
Buna hüküm veren de düşmanlarımızdır.
³² Çünkü onların asması Sodom asmasından,
Ve Gomorra tarlalarındandır;
Onların üzümü öd üzümleridir,
Salkımları acıdır;
³³ Onların şarabı yılanların zehiri,
Ve engereklerin öldürücü ağısıdır.
³⁴ Bu şey benim yanımda saklı,
Hazinelerim içinde mühürlenmiş değil midir?
³⁵ Onların ayağı kaydığı zaman,
Öç ve ceza benimdir;
Çünkü onların musibet günü yakındır,
Ve başlarına gelecek olan şeyler çabuk gelecektir.
³⁶ Çünkü RAB kendi kavmına hükmedecektir,
Ve onların gücü tükendiğini,
Köle ve serbest adam kalmadığını gördüğü zaman,
Kullarına acıyacaktır.
³⁷ Ve diyecektir: Kurbanlarının yağını yiyen,
Dökülen takdimelerinin şarabını içen,
³⁸ Kendisine sığındıkları kaya,
Onların ilâhları nerededir?
Kalksınlar da size yardım etsinler,
Üzerinize örtü olsunlar.
³⁹ Şimdi görün ki, ben, ben oyum,
Ve nezdimde ilâh yoktur;

Ben öldürürüm, ve ben diriltirim;
Ben yaralarım, ve ben sağaltırım;
Ve benim elimden kurtaran yoktur.

⁴⁰ Çünkü elimi göklere kaldırıyorum,
Ve derim: Ebedî varlığım hakkı için,

⁴¹ Şimşek çakan kılıcımı bilersen,
Ve hükmü elime alırsam,
Hasımlarımdan öç alacağım,
Ve benden nefret edenlere ödiyeceğim.

⁴² Öldürülmüş ve esir edilmiş olanların kanından,
Düşmanların reislerinin başından,
Oklarımı kanla sarhoş edeceğim,
Ve kılıcım et yiyecek.

⁴³ Ey milletler, onun kavmı ile beraber sevinin;
Çünkü kullarının kanının öcünü alacak,
Ve hasımlarına intikamla karşılık verecek,
Ve memleketi için, kavmı için kefarete edecektir.

⁴⁴ Ve Musa Nun oğlu Hoşea ile beraber gelip bu ilâhinin bütün sözlerini kavma işittirerek söyledi. ⁴⁵ Ve Musa bütün İsrail'e bu sözlerin hepsini söylemeği bitirdi; ⁴⁶ ve onlara dedi: Tutup yapmak üzere oğullarınıza emredeceğiniz bu şeriatin bütün sözlerine, bugün size şahadet etmekte olduğum sözlerin hepsine yürek koyun. ⁴⁷ Çünkü bu sizin için boş bir şey değildir; çünkü bu hayatınızdır, ve mülk edinmek için Erdenden geçmekte olduğunuz diyarda ömrünüz bununla uzun olacaktır.

⁴⁸ Ve RAB, aynı o günde, Musaya söyleyip dedi: ⁴⁹ Eriha karşısında, Moab diyarında olan bu Abarim dağına, Nebo dağına çık; ve mülk olarak İsrail oğullarına vermekte olduğum Kenân diyarını gör; ⁵⁰ ve kardeşin Harun Hor dağında ölüp kavmına katıldığı gibi, sen de çıkacağın dağda öl, ve kavmına katıl; ⁵¹ çünkü Tsin çölünde, Meriba-Kadeş sularında, İsrail oğulları arasında bana karşı tecavüz ettiniz; çünkü İsrail oğulları arasında beni takdis etmediniz. ⁵² Çünkü memleketi karşıdan göreceksin; fakat oraya, İsrail oğullarına vermekte olduğum memlekete girmiyeceksin.

BAP 33

VE Allah adamı Musanın ölümünden evel İsrail oğullarına okuduğu hayır dua şudur. ² Ve dedi:

RAB Sinadan geldi,
Ve onlara Seirden doğdu,
Paran dağından parladı,
Ve mukaddeslerin on binleri içinden geldi;
Onlar için sağında ateşli ferman vardı.

³ Gerçek, sıptları sever;
Bütün mukaddesleri senin elindedir;
Ve onlar senin ayağının yanında oturdular;
Her biri senin sözlerinden alacaktır.

⁴ Yakub cemaati için miras olarak,
Musa bize bir şeriat emretti.

⁵ Ve İsrailin bütün sıptları birlikte olarak,
Kavmin başları toplandığı zaman,
Yeşurunda o kıraldı.

⁶ Ruben yaşasın, ve ölmesin;
Onun adamları sayıca az olmasın.
⁷ Ve Yahuda için olan budur; ve dedi:
Ya RAB, Yahudanın sesini işit,
Ve onu kendi kavmı içine getir.
Kendisi için ellerile döğüştü;
Ve hasımlarına karşı yardımcı olacaksın.

⁸ Ve Levi için dedi:
Tummimin ile Urimin,
Massada denediğin,
Meriba sularında kendisile çekiştiğin takva sahibinindir;
⁹ O, babası hakkında, ve anası hakkında: Onu görmedim, dedi;
Ve kardeşlerini tanımadı,
Ve oğullarını bilmedi;
Çünkü senin sözünü tuttular,
Ve senin ahdini koruyorlar.
¹⁰ Senin hükümlerini Yakuba,
Ve şariatini İsraille öğretecekler;
Senin önüne buhur,
Ve mezbahının üzerine bütün yakılan takdimi koyacaklar.
¹¹ Ya RAB, onun malını mubarek kıl,
Ve ellerinin işinden razı ol;
Ona karşı ayaklananların ve ondan nefret edenlerin,
Bir daha kalkmasınlar diye bellerini kır.

¹² Benyamin için dedi:
RABBİN sevgilisi onun yanında emniyette oturacaktır;
Bütün gün onu örtüyor,
Ve onun omuzları arasında oturuyor.

¹³ Ve Yusuf için dedi:
RAB tarafından onun memleketi,
Göklerin değerli şeylerle, çiğle,
Ve aşağıda yatan derinlikle,
¹⁴ Ve güneş mahsulünün değerli şeylerle,
Ve ayların husule getirdiği değerli şeylerle,
¹⁵ Ve kadim dağların âlâ şeylerle,
Ve ebedî tepelerin değerli şeylerle,
¹⁶ Ve yerin değerli şeylerle ve onun dolusu ile,
Ve çalıda sakin olanın rızası ile mubarek olsun.
Yusufun başı üzerine,
Kardeşlerinden ayrı olanın başı üzerine bereket gelsin.
¹⁷ İlk doğan boğası, haşmet onundur;
Ve onun boynuzları yaban sığırının boynuzlarıdır;
Onlarla kavmları bir arada, dünyanın uçlarına süsecek;
Ve onlar Efraimin onbinleridir,

Ve onlar Manassenin binleridir.

¹⁸ Ve Zebulun için dedi:

Ey Zebulun, sen çıkışınla,
Ve ey İssakar, sen çadırlarınla sevinin.

¹⁹ Kavmları dağa çağırarak;

Orada salâh kurbanlarını arzedecekler;
Çünkü denizin bolluğunu,
Ve kumun gizli hazinelerini emecekler.

²⁰ Ve Gad için dedi:

Gadı genişleten mubarek olsun;
Dişi aslan gibi oturuyor,
Kolu, ve başı da parçalar.

²¹ Ve kendisi için ilk kısmı seçti,

Çünkü kanun koyanın payı orada saklanılmıştı;
Ve kavmin başları ile geldi;
RABBİN adaletini, ve onun hükümlerini,
İsraille beraber icra etti.

²² Ve Dan için dedi:

Dan, Başandan saldıran,
Aslan yavrusudur.

²³ Ve Naftali için dedi:

Ey, ihsan ile tok,
RABBİN bereketile dolu olan Naftali!
Sen garbı ve cenubu mülk edin.

²⁴ Ve Aşer için dedi:

Aşer oğullarla mubarek olsun;
Kardeşlerine makbul olsun,
Ve ayağını yağa batırsın.

²⁵ Kapı sürgülerin demir ve tunç olacak;

Ve günlerin nasılsa, kuvvetin öyle olacaktır.

²⁶ Ey Yeşurun, sana yardım için

Göklere, ve azametile asümana binen
Allaha benzeyen yoktur.

²⁷ Sığınacak yerin kadim olan Allaktır,

Ve ebedî bazular seni taşıyor.
Ve düşmanı senin önünden kovdu,
Ve: Helâk et, dedi.

²⁸ Ve buğday ve yeni şarap diyarında,

Tek başına Yakubun pınarı,
İsrail emniyette oturuyor;
Onun gökleri de çiğ damlatıyor.

²⁹ Ey İsrail, yardımının kalkanı,

Ve azametinin kılıcı olan

RAB tarafından kurtarılmış kavm,
Ne mutlusun! Sana benzien kim var?
Ve düşmanların sana yaltaklanacaklar;
Ve sen onların yüksek yerlerini çiğniyeceksin.

BAP 34

VE Musa Moab ovalarından, Eriha karşısında olan Nebo dağına, Pisga tepesine çıktı. Ve RAB ona diyarı, Dana kadar bütün Gileadi, ² ve bütün Naftaliyi, ve Efraim ve Manasse diyarını, ve garp denizine kadar bütün Yahuda diyarını, ³ ve Cenubu, ve Tsoara kadar hurmalık şehri olan Eriha deresinin havzasını gösterdi. ⁴ Ve RAB ona dedi: İbrahim, İshaka, ve Yakuba: Senin zürriyetine vereceğim, diye and ettiğim diyar budur; ben onu gözlerinle sana gösterdim, fakat oraya geçmiyeceksin. ⁵ Ve RABBİN sözüne göre, RABBİN kulu Musa orada, Moab diyarında öldü. ⁶ Ve Moab diyarında Beyt-peor karşısındaki derede onu gömdü; fakat bugüne kadar kimse onun kabrini bilmez. ⁷ Ve Musa öldüğü zaman yüz yirmi yaşında idi; gözü zayıflamadı, ve kuvveti eksilmedi. ⁸ Ve İsrail oğulları, Moab ovasında, otuz gün Musaya ağladılar; ve Musa için yas ağlama günleri tamam oldu.

⁹ Ve Nun oğlu Yeşu hikmet ruhu ile dolu idi; çünkü Musa ellerini onun üzerine koymuştu; ve İsrail oğulları onu dinliyorlardı, ve RABBİN Musaya emretmiş olduğu gibi yapıyorlardı.

¹⁰ Ve RABBİN Mısır diyarında, Firavuna, ve bütün kullarına, ve bütün memleketine yapmak için Musayı gönderdiği alâmetler ve hârikalarda, ¹¹ ve bütün İsrailin gözü önünde Musanın gösterdiği bütün kuvvetli elde, ¹² ve bütün dehşette, Musa gibi RABBİN yüz yüze bildiği bir peygamber daha İsrailde çıkmadı.